

"Tėvynė" Savaitinis Laikraštis
LEIDŽIA KAS PENKTADIENĮ
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
Dr. M. J. Vinikas, Sekr. ir Adm.
PRENUMERATA METAMS:
Jungtinėse Valstijose \$1.50
Kitose Valstybėse \$2.00
"T Ė V Y N Ė"
307 West 30-th Street, New York, N. Y.

T Ė V Y N Ė

SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

Telefonas LACKAWANNA 4-5529

MINNESOTA
HISTORICAL
SOCIETY

The Lithuanian Weekly "Tėvynė"
PUBLISHED EVERY FRIDAY
By the Lithuanian Alliance of America
Dr. M. J. Vinikas, Sec'y & Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
"T Ė V Y N Ė"
307 West 30-th Street, New York, N. Y.

No. 12

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in
Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized June 27, 1918

New York, N. Y., Kovo (March) 25, 1938.

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the
Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879

Vol. XXIX

Lietuva Nusilenkė Lenku Durtuvams

GINKLUOTA JĖGA ATSTEIGTA DIPLOMATINIAI SANTIKIAI

Vilniaus Klausimas, Tuo Tarpu, Neliečiamas

KAUNAS. — Kovo 17 d. Lietuvos vyriausybė atsidėjusi svarstė Lenkijos įteiktą ultimatumą ir tarėsi su draugingomis valstybėmis. Po rimtų apsvaistymų ir priėmimo dėsinių visos aplinkybės bei momentai, Lietuvos vyriausybė nusprendė Lenkijos reikalavimą išpildyti — diplomatiniais ir normalius santykius užmegsti. Nors Lenkija reikalavo atsakymą duoti ne vėliau kaip 19 d., 3 val. popiet (New Yorko laiku), Lietuvos vyriausybė pasistengė apie dešimčia valandų anksčiau atsakyti.

Lietuvos vyriausybės atsakymas įteiktas, per Lietuvos pasiuntinį Talline, Estijoje, Lenkijos pasiuntiniui ministeriui Przemyskiui. Lietuva taipgi sutinka, kad iki kovo 31 dienos pasikeis pasiuntiniai: Lietuva savo pasiuntinį pasiųs į Varšavą, o Varšava — į Lietuvą, Kauną.

Lenkų originali ultimatinė nota (vyriausius jos punktus paduodame kitoje vietoje), susidėjo iš 20 puslapių ir buvo reikalaujama atsakyti "sutinkame" ar "nesutinkame". Vėliau tačiau lenkai šį ultimatumą dviem atvejais modifikavo ir iš jo liko tik tai du paragrafai, būtent, kad Lietuva turi sutikti atsteigti diplomatinis santykius su Lenkija ir taipgi atsteigti susisiekimą. Dabar tik tokie reikalavimai ir sutikta išpildyti. Tas reiška, kad VISI KITI REIKALAVIMAI, JŲ TARPE IR VIENAS SVARbiausių, BŪTENT VILNIAUS KLAUSIMAS, PASILIEKA ATEITY IŠSPRĘSTI.

Nors Lietuva šiuo "nusileidimu" pasitarnavo netik tarpe Lietuvos ir Lenkijos, bet gali būti ir antro pasaulinio karo, išvengimui, bet Lietuvos žmonės tokiu "pasidavimu" nepatenkinti. Lietuvos žmonės pilnai jaučia, kad jų valdžią Lenkija prispėrė su stipriu durtuvu ir dėl to reikėjo pasiduoti, bet visviena reiška didelio nepasitenkinimo. Matyt, jie buvo linkę geriau kariauti, nei kad lenkams "pasiduoti". Dabar Lietuvos valdžiai išpildžius lenkų reikalavimą, Lietuvos žmonėse kyla nemažos nerimo ir labai piktinamosi lenkais. O juolabiau dideli nepasitenkinimą reiškia Lietuvos 55,000 šaulių ir studentija.

Taip tai "baigėsi" Lietuvos-Lenkijos beprasidedas konfliktas, kuris "ant kojų" sukėlė netik Europą, bet ir visą pasaulį. Bet ar jis jau baigėsi — dar sunku pasakyti, nes ką lenkai pradžiai šiandien — to gali išsilaikyti rytoj. Pavyzdžiui, spalio 7 d., 1920 metais Suvalkuose jie su Lietuva pasirašė sutartį, kuria pripažino Lietuvai Vilnių, kaip sostinę, o tu pačių metų spalio 9 dieną — vos dviems dienoms pralinks — su generolu Želigowskiu priekšau užėmė Vilnių, jį dar ir dabar valdo ir dėlto net ir šis svarbus incidentas nutiko. Šio incidento tikrųjų išdai dar reikia palaukti: ką lenkai pasakys, kai prasidės derybos.

REZIGNAVO LIETUVOS KABINETAS

KAUNAS, kovo 21 (International News Service). — Didėjant visuomenės pasipiktinimui dėl pasidavimo Lenkijos ultimatumui, šianakt rezignavo Lietuvos ministerių kabinetas.

Suprasta, kad prezidentas Antanas Smetona kreipėsi prie generolo Stasio Dirmanto, kuris rezignavusiam kabinete buvo krašto apsaugos ministru, kad jis sudarytų naują ministerių kabinetą.

Kabineto rezignacija prezidentui buvo įteikta tuo laiku, kai studentai pradėjo dešimties dienų gedulą dėl krašto "pažeminimo".

"SUSITAIKYMAS" GALI SUGRIUTI

VARŠAVA, kovo 21. — Po 20 metų pirmos iš Lietuvos žinios tiesioginiai pasiekusios Varšavą šianakt praneša, kad "susitaikymas" dėl Lenkijos ultimatumo ir grasinimo užimti Lietuvą pasisuko atbulon pusėn ir gali sugriuti bei išsivystyti į naują krizę.

SKUBI KABLEGRAMA LIETUVAI

Išgirdus šias žinias per radio, New Yorke susidariusio Laikinojo Lietuvos Gynimo Komiteto pirmininkas ir sekretorius J. Laučka momentaliai pasiuntė Lietuvon sekančio turinio kablegramą:

RESPUBLIKOS PREZIDENTUI,
Kaunas, Lithuania.

NEW YORK, N. Y., kovo 22 d. — Lietuvių masinis mitingas Lietuvai ginti sudėjo \$1,200. Ankos plaukia. Amerikos spauda ir vieša opinija už Lietuvą. Siunčiamos rezoliucijos Amerikos prezidentui, valstybių ambasadoriams. Nepaprastas lietuvių sąjūdis. New Yorke veikia Lietuvai Ginti Komitetas. Laukiame plačios koalicinės vyriausybės Lietuvoj sekmingesnei kovai už Lietuvą demokratinėje Amerikoje.

S. E. Vitaitis,
J. Laučka.

Amerikos Lietuviai Prašo Savo Valdžios Užtarimo Prieš Lenkus

NEW YORK, N. Y. — Artėjant zero valandai, tai yra be-laukiant Lietuvos atsakymo į Lenkijos ultimatumą, Amerikos lietuviai sukilo ant kojų: viener šaukta masiniai susirinkimai, protestai prieš lenkus, kitur daryta kiti žygiai, kad Lietuvai pagelbėjus; dar kiti kreipėsi tiesiog į Washingtoną — pas prezidentą Rooseveltą ir valstybės sekretorių Hull, prašydami, kad jie Lietuvą užtarytų. Tie prašymai mūsų vyriausybei patiekti telegramomis, kurias čia ir talpiname.

SLA. Prezidento F. J. Bagočiaus telegramos p. Rooseveltui ir p. Hull.

Boston, Mass., March 18, 1938.

Franklin D. Roosevelt,
President of The United States,
Washington, D. C.

On behalf of one million Lithuanians in United States I ask you to intercede with present authorities of Poland and Germany to cease their imperialistic aggressions towards Lithuania and thereby prevent a new world conflagration.

F. J. BAGOCIUS, President of the
Lithuanian Alliance of America.

Hon. Cordell Hull, Secretary of State,
Washington, D. C.

On behalf of one million Lithuanians in the United States I ask to instruct our diplomatic representatives in Warsaw, Berlin and Riga to exert necessary pressure on the present governments of Poland and Germany to cease their imperialistic bellicose maneuvers to annihilate Lithuania and thereby prevent a new world war which may destroy civilization in Europe and doom entire humanity in misery and devastation.

F. J. BAGOCIUS, President of the
Lithuanian Alliance of America.

JUNGT. VALSTIJŲ SEKRETORIUI P. CORDELL HULL

His Excellency Cordell Hull,
Washington, D. C.

NEW YORK, N. Y., March 18. — In this hour of need citizens of the United States of Lithuanian extraction earnestly petition your Excellency to intercede on behalf of Lithuanian in present Lithuanian-Polish crisis.

NEW YORK COMMITTEE FOR
DEFENCE OF LITHUANIA.

LIETUVOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJAİ
Kaunas, Lithuania.

NEW YORK, N. Y., kovo 18. — Pavojaus valandoje New Yorko laikraščiai "Amerika", "Laisvė", "Naujoji Gdynė", "Tėvynė" ir "Vienybė" redaktorių iniciatyva suorganizuotas Lietuvos Gynimo Komitetas. Visoje Amerikoje organizuojama panašūs komitetai ir masiniai mitingai. Mes su jumis.

Laučka, Mizara, Strazdas, Vitaitis, Tysliava.

GRŪMOJO IR PATARĖ TAIKYTIS

Londonas. — Anglijos užsienio reikalų ministeris Lord Halifax, Anglijos vyriausybės vardu, pareiškė Lenkijai, kad jeigu ji imsis ginklu spūsti savo ginčą su Lietuva, tai su abiem valstybėmis Anglija nutrauks visus prekybinius santykius. Toks žygis būtų sugriovimas Lenkijos ir Lietuvos ekonominės struktūros.

Anglijos ministeris pirmininkas, Chamberlain, parlamente pareiškė, kad Lenkijos žygis prieš Lietuvą piktna visas civilizuotas valstybes. Nežiūrint tačiau to, jis nurodė reikalą Lietuvai su Lenkija susitaikyti.

Rumunija, Italija ir Francija nurodė Lenkijai, kad žygiuoti prieš Lietuvą Lenkijai būtų nesveika ir pavojinga. Patarė taikingu būdu reikalą išspręsti.

Panašiai patarė ir Vokietija. Sovietų Rusijos užsienio reikalų komisaras, Litvinovas, patarė Lietuvai taikingu būdu išspręsti ginčą su Lenkija.

Gandus kaslinink siuntimo kariuomenės į Lietuvą Litvinovas užginčino.

LENKAI PALAIKYS KARIUOMENĘ PRIE RUBEŽIAUS

Varšava, kovo 21. — Lenkija yra pasirūšusi savo kariuomenę laikyti prie Lietuvos-Lenkijos rubežiaus tol, kol diplomatiniai santikiai tarpe šių kraštų nebus atsteigti.

Trys divizijos, susidedančios iš 50,000 karių, vakar parodavo Vilniuje, kuris randasi tik 10 mylių nuo rubežiaus.

Bus laikomas ir Lenkijos laivynas netoli Lietuvos. Penkios dešimtys lėktuvų šiandien skraidė Lietuvos-Lenkijos parubežy.

Valdžia skaito, kad demonstracijos prieš Lietuvą jau "baigtos", tačiau vakar čia įvykusiose demonstracijose 435 žmonės suareštuoti, kuomet nurodė Lenkijai, kad žygiuoti prieš Lietuvą link užsienio ministerijos, protestui prieš susitaikymą su Lietuva. Demonstrantus policijai pavyko išslaidyti tik tuomet, kai atvykę ugnagesiai juos pradėjo vandeniu lieti.

Kovo 19 d. kilusiose demonstracijose, lenkai pradėjo pulti žydus. Du žydai užmušti, apie 100 sužeisti ir daugelio žydų langai išdažyti.

KAS IŠPROVOKAVO LIETUVOS-LENKIJO INCIDENTĄ

Washington, D. C., kovo mėn. 17 d. (Iš patikrintų šaltinių sužinota šie faktai):

Kovo vienuoliktą, apie penktą valandą ryto, nugirdęs šaudymus ties demarkacijos linija, Lietuvos pasienio policininkas nuėjo šaudymo link. Septyniolika metrų mūsų pusėje policininkas pastebėjo besislapstantį už krūmo žmogų. Policininkas pariekalavo, kad sustotų, bet žmogus užuot sustojęs, šovė į policininką. Šisai šovė savo ruožtu ir sužeidė. Paaikškėjo, kad tai būta mūsų pusėje lenkų kareivio, kuris nuo žaizdos po trijų valandų mirė. Tą pačią dieną Lietuva pasiūlė Lenkijai sudaryti mišrią komisiją tam įvykiui ištirti, bet lenkai atsisakė tą padaryti. Tada kovo keturioliktą Lietuvai pasiūlė lenkų vyriausybė paskirti abiejų pusių įgaliotinius, kurie ištirtų minėtą įvykį ir pradėtų derybas nustatyti priemones ateity incidentams užkirsti kelią. Į tai lenkų atsakymas dar negautas, bet lenkų propaganda prieš Lietuvą šiuo metu yra labai smarki ir skatina agresyvumą.

Yra žinių, kad lenkai ruošiasi statyti Lietuvai ultimatyvių reikalavimų ir paremti juos grasinimu ir pavartoti pajėgą. Lenkų tikslas yra pasinaudoti tuo nelaimingu įvykiu, kad išspręsti Vilniaus ginčą savo naudai į jėgos pavartojimu. Lietuvos Pasiuntinybė.

LENKIJO ULTIMATUMAS LIETUVAI

Varšava, kovo 17. — Lenkija, pastačiusi 100,000 savo gerai apginkluotus kariuomenės prie Lietuvos rubežiaus, Lietuvos valdžiai pasiuntė sekamą ultimatumą:

Pirmas: Atsteigti normalius diplomatinis ir konsularius santykius su Lenkija.

Antras: Atidaryti Lietuvos-Lenkijos rubežių normaliams prekybiniams, pašto, geležinkelio ir kitokiems susisiekimams.

Trečias: Lietuvos konstitucijoje Vilnius ne turi būti paminėtas kaip Lietuvos sostinė.

Ketvirtas: Abi šalys vėliau turi padaryti sutartį apie tautinių mažumų apsaugą.

Penktas: Abi šalys turi vėliau padaryti prekybinę ir susisiekimą sutartį.

Šeštas: Lenkijai turi būti duotas patenkinimas už nušautą lenkų kareivį.

Vėliau šitą ultimatumą lenkai į Kauną pasiūstę notoje pareiškė ta prasme, kad "Reikalaujama užmegsti santykius", bet Vilniaus klausimo, šiuo tarpu, neliesti.

Kadangi tarpe Lietuvos ir Lenkijos iki šiol nebuvo jokių diplomatinių santykių, ultimatumas pasiūstas per Estijos sostinę Talline esamą Lenkijos atstovybę taip pat ten asamai Lietuvos atstovybei. Ultimatumas turėjo būti atsakytas bėgy 48 valandų ir ne vėliau 3 val. popiet (New Yorko laiku) kovo 19 d.

LENKAI NAUDOS LIETUVĄ PRIEŠ RUSIJĄ.

VARŠAVA. — Atsiekus savo, Lenkijos valdžia dabar planuoja Lietuvą įtraukti į sąjungą, veikimui prieš Sovietų Rusiją. Lenkija taipgi stengsis į tą pačią sąjungą įtraukti Latviją ir Estiją.

DIDELIS MASINIS MITINGAS PRIEŠ LENKUS NEW YORKO MIESTE

Išnešta Griežta Rezoliucija, Surinkta Daug Aukų

NEW YORK, N. Y. — Staigiai susiorganizavęs laikinas Lietuvos Gynimo Komitetas, kovo 20 d., Cooper Union salėje, surengė masinį mitingą prieš lenkus. Nors susirinkimas per radio, bažnyčiose ir plakatais pradėta šaukti faktinai tik šeštadienio ryte, bet 24 valandoms pralinks, į salę lietuvių prigūžėjo tiek, kiek dar jokiam kitame susirinkime šiame mieste neteko matyti: salėje buvo apie 2,500 ir apie tiek pat žmonių buvo apstoje iš visų pusių svetainę, nes į vidų jau negalėjo įeiti. Nors lietuviai pratę į parengimus vėluoti, bet šį sykį "ta mada" kažkur dingo: prakalbos paskelbta 2 val., bet pirm dviejų svetainėje jau nebuvo vietų.

Susirinkusių žmonių ūpas buvo neapsakomai pakilęs, bet nuotaika graži. Militarinio ūpo pridavė Apreiškimo parapijos ir Angelių Karalienės parapijos jaunuolių benai-trimitininkai, kurie patrimtavo tam tikras melodijas. Susirinkimas pradėtas Amerikos ir Lietuvos himnais ir jį atidarė laikinasis Lietuvos Gynimo Komiteto pirm., "Tėvynės" redaktorius, p. S. E. Vitaitis, kuris paaikškino šio mitingo tikslą ir pasakė atitinkamą prakalbą. Po to susirinkimą vesti perdavė adv. K. F. Paulauskui.

Laikui ir ūpui pritaikintas kalbas pasakė šie kalbėtojai (angliškai): adv. A. Salna iš So. Boston, Mass., žydų atstovas Izidor Garnett, ukrainų dienraščio "Svoboda" redaktorius E. Lackowicz ir teisėjas W. F. Laukaitis iš Baltimore, Md. Ukrainiečių legionierių vadas, kurio vardo neapamenu, pakalbėjo ukrainiškai. Lietuviškai kalbėjo: kun. J. Balkūnas, "Laisvės" red. R. Mizara, "Naujosios Gdynės" red. S. Strazdas, "Amerikos" red. J. Laučka, "Vienybės" red. J. Tysliava.

Laikė pertraukos paskelbta aukų rinkimas ir jų surinkta \$1,200. Baigiant mitingą, išnešta rezoliucija, kuria griežtai protestuojama prieš Lenkijos užsimojimus Lietuvą pagrobti, prašoma Jungt. Valstijų ir didesniųjų valstybių suvaldyti lenkus, kad savo agresyviškumu neišprovokavus pasaulinio karo ir taipgi raginama amerikiečius boikotuoti lenkų produktus šiame krašte. Rezoliucija pasiūsta didesms valstybėms, tilps lietuvių spaudoje ir dalis jau patalpino vietinė amerikonų spauda.

Daugely mitingų teko būti, bet tokio jaudinančio ir taip susikaupusiai atlaikyto susirinkimo pas lietuvius dar nemačiau: kiekvienas kalbėtojų žodis išklausyta rimtai, kiekvienas ryškus išsitarimas palydėta gausiais aplošimtais ir net ovacijomis. Ypač daug jaudėsio sukilo, kai į svetainę demonstratyviai įmaršavo ukrainiečių uniformuoti legionieriai, kad žydai bus su lietuviais.

Ypač pažymėtina tai, kad šiuo tarpu visi lietuviai, kaip sudintas skruzdynas, čia vieningai dalyvavo, prakalbas sakė ir pasireiškė kovoti už Lietuvos nepriklausomybės išlaikymą. Šiuo tarpu partiniai skirtumai užmiršta ir, kaip vienas kalbėtojas pareiškė, mes šiuo momentu esame tik LIETUVIAI, LIETUVIAI IR DAR KARTĄ LIETUVIAI!

LAUKĖ RUSŲ PAGELBOS BET NESULAUKĖ

Kaunas, kovo 18. — Tikėdamasi tarptautinės pagalbos įsikisimo Lietuva pradėjo rengtis ginklu pasipriešinti Lenkijai, jeigu ji Lietuvą užpultų.

Pačios Lietuvos kariuomenė maža ir ne ką gali padaryti, nes ji susideda tik iš 24,000 karių ir 55,000 šaulių (su rezervistais gal apie 100,000). Bet Lietuva labai pasitiki Sovietų Rusijos pagalba ir jau rengiasi Lietuvoje priimti bolševikų kariuomenę. Kadangi seniau buvo paskelbta, buk bolševikai ateis Lietuvai į pagalbą, Lietuvoje tuo labai apsidžiaugta.

Bet, kuomet artinosi svarbus momentas, kada artinosi zero valanda ir reikėjo atsakyti į Lenkijos paduotą ultimatumą, kuris turėjo būti atsakytas bėgy 48 valandų, iš Rusijos nieko negirdėta. Galų gale pasirodė, kad Lietuva liko viena: jai ne kaimyniškos valstybės, Latvija su Estonija nesiulė pagalbos, nė gi iš Rusijos net atsakymo negavo.

LENKAI DŽIAUGIASI

Varšava. — Lenkijos prez. Mosciskis ir užsienio reikalų ministeris Beck viešai pareiškė didelį džiaugsmą, kad Lenkija laimėjo "didek" pergalę prieš Lietuvą be kraujo praliejimo. Lenkijos valdovai rengiasi iškilmingai priimti pasidavusios Lietuvos atstovą, kai jis atvyks į Varšavą.

Lenkai, kurie kelios dienos atgal šaukė: "Panaikint Lietuvą!" "Šalin pagonis lietuvius!" kovo 19 d. sukėlė demonstracijas ir nešamosios iškabose skelbė: "Lenkai ir lietuviai yra broliai!" "Mes norime sąjungos su Lietuva!"

Panašios demonstracijos buvo surengta ir Vilniuje ir sveikinta Lietuvos nusileidimas. Sugriežus Lenkijos himną, buvo šaukiama sugriežti ir Lietuvos himną, bet muzikantai jo nemokėjo... Apimta džiaugsmu lenkų spauda dabar jau rašo, kad Vilnius, ištiesus, buvo sostinė Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės "vidurinio amžiuose".

(Daugiau žinių 7 pusl.)

T E V Y N Ė

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienį.

S. E. VITAITIS — Redaktorius,
307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Visi raštai skiriami "Tėvynei" turi būti siunčiami Redakcijos vardu ir turi būti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamas raštas Redakcija trumina ir taiso sulig savo nuostatais. Netinami spaudai raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negrąžinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

Lietuvos Nepriklausomybė Pavojuje!

Lietuva pergryvena didelio pavojaus momentą. Pati Lietuvos nepriklausomybė Lenkijos militarizmo durtuvais užmesta ant svarstyklų. Ar pavyks lietuvių tautai apsaugoti savo valstybės nepriklausomybę, šioje valandoje dar niekas negali pasakyti.

Amerikonių spaudos paduodamos žinios iš Varšavos ir iš Kauno kas valandą keičiasi. Pavyzdžiui, kovo 21 d. popiečio žinios iš Kauno skelbia, kad netik įteikt prezidentui Smetonai savo atsistatydinimą Lietuvos užsienio reikalų ministeris Lozoraitis ir teisingumo ministeris Salinas, bet pranašaujama net ir viso Lietuvos ministerių kabineto atsistatydinimas. Pagaliau tos pačios žinios skelbia, kad galima tikėtis ir paties prezidento A. Smetonos atsistatydinimo.

Iki šiol iš tilpusių ir dar tebetelpiančių amerikonių laikraščių pirmuose puslapiuose stambiomis raidėmis ir sensacingomis antraštelėmis žinių aiškūs yra šie faktai:

1. Sąryšį su Vokietijos pagrobimu Austrijos, lenkai sužiniai išprovokavo incidentą administracijos linijoj ir suorganizavo demonstracijas įvairiuose Lenkijos miestuose, kad sudariusi sau pagrindą Lietuvos užpuolimui.

2. Kad Lietuvos vyriausybė, negavus paramos iš jokios valstybės, net ir Pabaltijo valstybės vertė Lietuvą taikytis su Lenkija, prieš atkištus Varšavos militaristų ginklus buvo priversta priimti lenkų ultimatumą.

3. Buvo tik pramanyti gandai, kad Sovietų Rusija gelbės Lietuvai apsiginti nuo Lenkijos imperializmo. Jei žinios teisingai faktus nusakė, tai Sovietų Rusijos vyriausybė net nedavė jokio atsakymo į Lietuvos vyriausybės skubų paklausimą, ar ji gelbės Lietuvai gintis prieš Lenkijos užpuolimą. Rusija šiame krizyje Lietuvai pagelbėjo tik tiek, kiek Anglija ir Francija, ragindamos Lenkiją šį incidentą baigti be karo, bet lygiu būdu ragino ir Lietuvą vengti karo.

4. Lenkija neatitruks savo sukoncentruotos kariuomenės Lietuvos-Lenkijos administracijos linijoj tol, kol nebus pilnai išpildyti Lenkijos vyriausybės ultimatumu pažymėti reikalavimai. Taigi Lenkijos kariuomenė pasilieka atkištais durtuvais į Lietuvą mažaisiais iki kovo 31 dienių.

Akyvaizdoje šių faktų, dabar nelaukiant ieškoti bet kokio atsiskaitymo su Lietuvos vyriausybe. Visos Amerikos lietuvių sriovės turėtų paskelbti partinių skurtumų paliaubas bent tol, kol praeis šis didelis pavojus Lietuvos nepriklausomybei.

Dabar Lietuva pergryvena kritingą momentą. Mūsų senosios tėvynės nepriklausomybė pavojuje ir kiekvieno nuostaus lietuviu pareiga bei jokių rezervų stoti ginti Lietuvą. Visos Amerikos lietuvių kolonijos privalo suruošti vieningus masinius mitingus Lietuvos užtartinui ir užprėstestavimui prieš Lenkijos militaristų puolimą mūsų senosios tėvynės. Lietuva tikisi visų lietuvių pagelbos!

SLA. Seimo Atstovų Rinkimas

SLA. kuopos balandžio mėnesio susirinkimuose pradės rinkti savo atstovus į sekančią SLA. 40-tą Seimą, kuris prasidės birželio 27 d., Scranton, Pa. Todėl SLA. nariai, ypatingai kuopų viršininkams yra svarbu susipažinti su praeito Pildomosios Tarybos suvažiavimo nutarimu, liečiančiu Seimo atstovų rinkimams.

Visiems gerai žinoma kiek suelkvojama laiko išsprendimui atneštų į Seimams neusipratimų atstovų rinkimo klausimu. Kad to sekančiam Seime išvengus, Pildomoji Taryba svarstė paduodamų skundų prieš Seimo atstovus procedūros klausimą ir nutarė sekančiai:

"Nuodugnai apsvaresčius skundų padavimą prieš kuopų išrinktus atstovus tiesiai Seimui, prieta išvados, kad tokia skundų padavimo procedūra neatitinka jokio teistumo taisykliams, nes nėra galimybės tokių skundų pamatungumą iširti ir išnešti teisingą nuosprendį; tokiu at-

vėju Seimas turi tik skundėjų pusės nurodymus ir aiškinimus. Jei tokiais kuopoms nežinomais skundais pasiremiant Seimas atmetų jų išrinktus atstovus, tai pasielgtų šališkai ir sudarytų bereikalingas išlaidas kuopoms ir jų atstovams atvykusiems į Seimą. Antra vertus, tokie skundai gali būti pamatuoti ir Seimas juos atmesdamas užgirtų neteisėtai išrinktus kuopų atstovus. To viso išvengimui nutarta:

a) Raginti SLA. kuopų valdybas ir visus narius pilnai prisilaikyti SLA. konstitucijos skyriaus 2-ro, paragrafo 6-to sub-paragrafų a) ir b), kurie nurodo SLA. Seimo atstovų rinkimui taisykles.

b) Kilus bent kokiems neaiškumams dėl Seimo atstovų rinkimo teisėtumo, atstovų rinkime dalyvaujanti nariai privalo pirmiausiai ant vietos, tame pat susirinkime, iškelti jų matomus netikslumus. Jei tokį ginčą nepavyktų galutinai kuopoje baigti, tai visi atsiklausimai ar skundai Seimui turi būti prisiūti SLA. Sekretoriui ne vėliau 25 dienų pirm Seimo, kad būtų pakankamai laiko paduotus skundus iširti ir laiku kuopoms pranešti. SLA. Sekretoriaus ištyrimo davinius praneš kuopoms ir visiems užinteresuotiems nariams bendru nurodymu SLA. Prezidentas ir Sekretorius ir jei vietoje pamatuotai kontestuotų, arba netvarkiai išrinktų atstovų nebus laiko atstovus perrinkti, tai ištyrimo raportas su rekomendacijomis bus priduos Seimo mandatų komisijai ir galutinam Seimo nutarimui."

Kas liečiasi Pildomosios Tarybos raginimo SLA. kuopų viršininkų ir narių prisilaikyti konstitucijos nurodymų taisyklių Seimo atstovų rinkimui, šia proga pravartu priminti pagrindinius tų taisyklių dėsnius, butent: Seimo atstovais galima rinkti tik tokius narius, kurie laike atstovų rinkimo yra išbuve Susivienijime be pertraukos gerame stovyje bent vienus metus ir tokiame pat stovyje išbuve kuopoje bent paskutinius šešis mėnesius. Jei narys yra atskėlęs į kuopą iš kitos kuopos ir neišbuves kuopoje pilnai šešių mėnesių, tai negali būti renkamas Seimo atstovu, nors ir būtų išbuves Susivienijime gerame stovyje per pastarųjų dešimt metų. SLA. Seimo atstovo išrinkimui reikalinga didesnė pusė visų paduotų balsų.

SLA. Seimo atstovai turi būti išrinkti bent 30 dienų pirm SLA. Seimo. Pavyzdžiui, sekančiam SLA. 40-tam Seimui atstovų rinkimui paskutinė diena yra gegužės 27 d. Po gegužės 27 d. Seimo atstovų kuopos jau negali rinkti, išskiriant tik naujai susikūrusias kuopas ir užpildymą pasilikusių tuščių atstovų vietų. Visi Seimo atstovai turi būti išrinkti kaip konstitucija nurodo, nežūrint ar jie yra kuopų apmokami, ar savomis lėšomis į Seimą vykti sutinka.

Konstitucija nurodo, kad Seimo atstovai renkami tokiu pat būdu, kaip ir kuopų viršininkai. Tas reiškia, kad visiems kuopų nariams turi būti duota specialė žinia apie Seimo atstovų rinkimą, pranešant kuomet atstovų rinkimas įvyks. Toliau Seimo atstovų rinkimo taisyklės nurodo konstitucijos skyriaus 19-to, paragrafo 4-to sub-paragrafas a).

Pilnai prisilaikydami konstitucijos nurodomų taisyklių SLA. Seimo atstovų rinkimui, išvengsime kuopose visokių neusipratimų bei vaidų ir Seimui nereikės gaisinti brangaus laiko visokių skundų ir kilusių kuopose neusipratimų svarstymui ir išsprendimui.

Pigus Politinis Blofas

Vienas SLA. veikėjas rašo "Tėvynės" redakcijai sekančiu klausimu:

"Pastebėjau 'Keleivio' redaktorių didžiausiu įtūžimu puolant 'Tėvynės' redaktorių p. Vitaitį ir SLA. Sekretorių Dr. Viniką vien už tai, kad juos Lietuvos vyriausybė apdovanojo medaliais. Grūmojama jiems net prašalinimu iš SLA. centro, jei jie duos vieną iš medalių neatmes. Paaiškinkite, kodėl radikalai skaito tokių pažeminimų gauti medalius iš Lietuvos? Taipgi man rodos, kad tų medalių dalinimas labai netikslus ir neišlaiko jokios veikėjų užsitaravimo proporcijos. Teko pastebėti spaudoje, kad tuos medalius gavo netik Amerikos visuomenei nežinomi žmonės, bet net ir tokie, kurie pasižymėjo neigiamais darbais, tuo tarpu aplenkėti ilga mečiai veikėjai, kurie seniai užsitaravę pagerbimo iš Lietuvos pusės. Kas kaltas už tokius netikslumus?"

Pilnai sutinkame su aukščiau išreikšta nuomone, kad dalinimas iš Lietuvos ordinu (nė medalių) labai netiksliai pravardamas. Teikiama žemiausio laipsnio medaliai daugiausiai užsitaravusiems ir aplenkti tokie veikėjai, kurie art penkiasdešimt metų pirmose Amerikos lietuvių

tautinio ir kultūrinio veikimo eilėse dirba, taipgi ir Lietuvos reikalais yra labai daug pasidaravę. Kas už tokius netikslumus kaltas, sunku pasakyti.

Kas liečiasi "Keleivio" ir visos radikalų spaudos riksmo prieš Viniką ir Vitaitį, tai yra vien pigus politinis blofas. Pirmiausiai ne Vinikas, ne Vitaitis tų ordinų neprasė ir iki šiol neturi oficialio pranešimo, kad jiems toki ordinai paskirti. Gauti ordiną už pasidaravimą tautiniuose ir kultūriniuose darbuose, jokis rimtas žmogus negali skaityti niekam pažeminimu. Pavyzdžiui, prieš pat atsilankymą Amerikon 1936 metais tokį ordiną buvo gavęs Dr. J. Šliupas, tačiau nei "Keleivis", nei "Naujienos", net ir bolševikų spauda Dr. Šliupui jokių priekaištų dėl to nedarė ir jo neplūd visokiais pravardžiovimais. Amerikos lietuvių transatlantinis lakūnas Vaitkus irgi buvo apdovanotas ordinu, kuomet nuvyko į Lietuvą, tačiau vis jo skridimo rėmėjai skaitė tą net laimėjimu. Pagaliau, spaudoje paskelbta net 34 Amerikos lietuvių gavusių ordinus Lietuvos nepriklausomybės dvidešimtmčio sukakties proga, jų tarpe ir vienas artimas asmuo "Keleivio" redaktoriui, tačiau sąryš su tuo šmeižiami ir niekinami "Keleivyje" ir jo vienminčių spaudoje tik Vinikas ir Vitaitis.

Akyvaizdoje to viso gali būti aišku kiekvienam, kad "Keleivis" ir visa radikalė spauda prieš Viniką ir Vitaitį operuoja tik pigios demagogijos priemonėmis, kad juos kiek galint diskredituoti SLA. narių akyse. Mat dabar einas Pildomosios Tarybos rinkimai ir artinasi Seimas. Ordinais yra tik priedanga radikalų pigiai demagogijai ir nešvariam tikslui.

Nesuvaldomas Fašizmo Siaubas

Italijos fašizmas ir jo pusbrolis Vokietijos nacizmas nesuvaldomai siaubia visą Europą. Net demokratinės valstybės šis siaubas turi pasekėjų.

Netikėtas pasaulio istorijoj įvykis, kad Vokietijai prarijus nuo 8-to šimtmečio išbuvusią nepriklausomą Austrijos valstybę, kitos pasaulio valstybės ne pirto dėl to nepajudino, net griežto protesto prieš tai nepareikšė. Vadinasi, virš tūkstančio metų senumo Europos žemėlapiu pakeitimas sutikta lyg visai normalus įvykis.

Tas parodo tarptautinių santykių visšką suirimą ir galutiną nepaisymą visokių tarpvalstybinių sutarčių. Vokietija dar kartą pasauliui parodė, kad jai sutartys su kitomis valstybėmis yra tik kavalkas popierios. Visos valstybės nusilenkdamos Hitlerio avantiūrai dar kartą pripažino, kad tik brutale jėga yra vienatine tiesa pasaulyje. Vadinasi, silpnieji neturi teisės gyventi...

Demokratinės valstybės prisipažino bejėgėmis prieš diktatūrų hegemoniją. Tai skaudi dar užsilikusios pasaulyje demokratijos likimo ironija. Tuo svarbiu momentu, kuomet Hitleris pasmaugė Austrijos nepriklausomybę, Francija neturėjo vyriausybės. Partinės rietenos Francijos parlamente buvo suardė vyriausybę ir tuo momentu Blumas bandė sulpdyti liaudies fronto vyriausybę. Pavyko jam vyriausybę sudaryti, bet ar ilgam? Anglijos konservatorių vyriausybė per pirmus pažiūrėjo į Austrijos žuvimą ir dabar vengia duoti bent kokį pažadą suvaldyti dūkančio Vokietijos nacizmo. Italijos Mussolinis palaimino Hitlerio žygi ir smalsiai apsilaižė pažvelgęs Ispanijos pusėn. Fašistiniai diktatoriai trumfoja Europoje ir nebeliko kam jų sudrausti.

Už dabartinius įvykius pasaulyje yra kalti tie, kurie prisidėjo prie pasmaugimo demokratinės Vokietijos. Išgalvėjęs Vokietijos nacizmas žymiai sustiprino ir Italijos fašizmą. Demokratinės Vokietijos sunaikinimui nemaža pasidarbova ir Rusijos komunizmas, tas visų pasaulio diktatūrų pirmtakūnas. Su savo skelbiama pasaulio revoliucija Kremlius diktatoriai ir pačios Vokietijos komunistų atakos prieš demokratinę jos valdžią puikiai patarnavo išgalėti Hitleriui.

Jei Ispanijos naminių karą laimės Mussolinio legionai, tai Europa pateks visiškoni diktatorių malonėn. Todėl reikalingas taikai lygsvaros Europos kontinento palaikymui, kiekvienas blaivai protaujantis žmogus beveik, kad Ispanijos vyriausybiniškai karą laimėtų.

Akyvaizdoje fašistinių diktatorių avantiūrai, baisu ir pamislyti kokis rytų Europą laukia. Aišku tik viena, kad pasaulio padangėje renkasi baisios audros debesys. Pražūtingo karo eksplozija gali ištikti Europą daug greičiau, negu daugelis mano.

Vilniaus Vergavimo Lenkams Dvidešimtmetis

Po Lietuvos-Lenkijos valstybės išdraskymo 1895 metais, Vilnija jau turi trečiuosius okupantus. Nuo 1895 metų iki 1915 metų — rusus, 1915—1918 metais vokiečius ir nuo 1919 metų iki šiol — lenkus. Nelaiminga ta mūsų Vilnija; ji ir gamtos ir žmonių labai nuskriausta.

Žemė Vilniaus krašte daugumoje nederlingi smiltynėliai. Tokioje žemėje ūkininkauti labai sunku. Žemės geresnis dirbimas bei įtrešimas, pienininkystės ir smulkų ūkio šakų išplitimas te galėtų pakelti ūkininką iš didelio skurdo. Į šitokią naujovišką, pelningesnę ir lengvesnę ūkininkavimą ūkininkai galėtų pereiti tiketai vyriausybės ir ūkiškų organizacijų stipriai parengiami ir vadovaujami. Dėja, nieks vilniečiams ūkininkams šitokios paramos neteikia.

Prieš karą Vilniaus krašto mažamečiai ūkininkai gaudavo užsidirbti miškuose, prie medžių vežimo ir plukdymo, valdžios statomose tvirtovėse, plentų trešime ir kituose darbuose. Gyventojų prieauglis lengvai galėjo išsikelti į plačiosios Rusijos mėsus, kur gaudavo darbo. Todėl nebuvo taip labai smulkiniami ūkiai ir juose dirbantieji, iš šalies dasidirdami, galėjo pakankamai pragyventi. Karo metai vokiečių okupacijos jungas vilniečiams jau buvo tikrai sunkiai pakeliamas. Kai kurios vietos buvo karo nuterotos, trobėsiai sugedinti. Be to, iš skurdžių gyventojų badaujanti Vokietija dar stengėsi paskutinius jų išteklus sumti. Na, apie vokiečių okupantus, jų žiaurumą, nėra ką ir kalbėti. Tos okupacijos sunkumai dalinai pateisinami tuo, kad tai buvo baisaus karo laikas, kada ir patys okupantai sunkiai kovojo su bado šmekla ir vargo jūra.

Nepervedant tenka pripažinti, kad iš trijų okupantų, lenkai yra pikčiausi. Rusai mažai tesirūpino vilniečiams ūkininkams padėti, bet jie bėgt netrukė patiems ūkininkams kovoti su skurdu. Lenkai gi lyg tyčia stengiasi tą skurdą dar didinti. Jie lietuviams ūkininkams ne tikai nepadaeda kelti žemės ūkio kultūrą, bet dar slopina pačių žmonių pastangas apsišviesti ir geriaus ūkininkauti.

Lietuvių ūkio Draugija su centru Vilniuje turėjo krašte per 50 savo skyrių. Draugija padėdavo ūkininkams įsigyti sėklų, trąšų, duodavo patarimų ir nurodymų, kaip geriau žemę įdirbti, našiau ūkininkauti, kaip naudingiau derlių sunaudoti; draugija ūkininkų tarpe turėjo didelį pasisekimą ir pasitiekėjamą. Dėja, Lietuvių ūkio Draugijai lenkai pernai uždarė. Tuo būdu Vilnijos lietuvių ūkininkai, uždarius ūkio Draugiją, neteko vienintėlis ir paskutinės savo atramos. Lenkai gi rūpinasi padėti tikrai vadinamiesiems osadnikams. Osadnikais vadinami lenkai naujakuriai-ūkininkai, kuriems lenkų valdžia davė žemės, padėjo įsikurti okupuotame krašte, kad jie atsvertų lietuvių ūkininkus ir neštų į jų tarpą lenkiškumą dvasią. Osadnikai yra parinkti atakliausi lenkai, būvę legionieriai; jie kartu eina ir lenkų šnipų pareigas. Tokių osadnikų Vilniuje jau esama per 1,000 žmonių. Šitie osadnikai lenkų valdžios yra visokeriopai remiami, globojami. O visa lietuviškoji ūkininkų masė yra palikta savo likimui, visur dar ujam, persekiojama.

Vilniaus — Trakų apskrityje yra 12,346 ūkiai nuo 1 iki 5 hektarų didumo, 9,379 ūkiai nuo 5 iki 10 hektarų ir 2,647 ūkiai nuo 10 iki 15 hektarų. Žinodami Vilnijos žemės menką derlingumą, galime numatyti, koks yra skurdus gyvenimas tokių mažųjų ūkininkų.

Be to, tokie smulkūs ūkiai yra suskaldyti rėžiais, nes Vilniuje ūkininkai tebegyvena kaimais. Ne vien ūkiškas ir medžiagiškas skurdas slėgia Vilnijos lietuvių. Jie dar didesnį turį dvasinį skurdą; visur jie beteisai, visap per

sekiuojami, ujami, niekur neturi paguodos. Lietuviškos mokyklos uždarytos, draugijos panaikintos, spauda uždrausta, o ir bažnyčiose Dievo žodis jiems skelbiamas nesuprantama lenkų kalba.

Jausdami nepriklausomos Lietuvos visokeriopą pažangą, ir Vilniaus krašto lietuviai buvo labai suskatę šviestis, organizuoti ir siekti geresnio medžiaginio ir dvasinio gyvenimo. Jaunimo švietimu ir mokslinimu rūpinosi daugiausia Vilnijos ir švenčionių "Ryto" draugijos. Amerikiečių ir kitų užsienio lietuvių aukomis remiamos, vienu metu šios draugijos išlaikė 200 pradžios mokyklų.

Per keletą paskutinių metų visai šias pečių lietuvių draugijų išlaikomas mokyklas lenkai uždarė, o šių metų pradžioje uždarė ir abidvi "Ryto" draugijas. Pernai buvo uždaryta švenčionių lietuvių gimnazija, 1927 metais Vilniuje buvo uždaryta lietuvių mokytojų seminarija. Tai gi visos lietuvių pradžios mokyklos jau uždarytos, o iš aukštesniųjų mokyklų dar tebeveikia tikait Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazija. Uždarius Vilniaus "Ryto" draugiją, kuri rūpinosi šios paskutinės gimnazijos išlaikymu, lenkai jau pradeda kėsintis ir į šią gimnaziją. Pernai lenkai uždarė ir švento Kazimiero draugiją, kuri visam krašte turėjo kelis šimtus knygynėlių, skaityklų, sporto ratelių. Ši draugija rūpinosi suaugusio jaunimo švietimu.

Dabar visas šv. Kazimiero draugijos švietimo darbas sustabdytas, jos knygynėliai, skaityklos ir sporto rateliai išardyti, sunaikinti.

Visai dar neseniai Vilniuje uždaryta ir Lietuvių Mokslo Draugija, 1907 metais Dr. J. Basanavičiaus įsteigta. Trisdešimt metų išgyvavusi ir grynai moksline

Apie Amerikos Lietuvių Paramą Lietuvai

"Ūkininko Patarėjas", ūkininkams skiriamas savaitraštis, kuris turi apie 90,000 prenumeratorių, įdėjo straipsnį apie amerikiečių lietuvių paramą, suteiktą Lietuvai didžiojo karo metu. Straipsny tarp ko kita šitai sakoma:

Kilus didžiajam karui, mūsų tautiečiai Amerikoje naujautė, kad atėjo proga Lietuvai nusikratyti svetimųjų našta. Jie ryžosi šią proą išnaudoti. Lietuviškos organizacijos visą laiką rengė mitingus, reikalaujamos Lietuvai laisvo apsisprendimo teisės, nors karo išdavos dar nebuvo tuščias. Jis paskatino Jungnės Amerikos Valstijoms įstojimą į karą, į frontą išvyko apie 30,000 ir mūsų tautiečių.

Mūsų tautiečių nuolatinis mišėjimas, kad Lietuva turi būti tik nepriklausoma valstybė, nebuvo tuščios. Jis paskatino Jungtines Amerikos Valstijas pasiūdomauti kas gi ta Lietuva yra. Ypač didelį įspūdį padrė Amerikos lietuvių prašymas, pasirašytas daugiau kaip milijono žmonių ir įteiktas prezidentui. Mūsų tautiečiai prašė, kad Jungtinės Valstijos galų gale pripažintų Lietuvą nepriklausoma valstybe. Prezidentas, gavęs prašymą su tiek parašų, negalėjo į reikalą pamoti ranka, o pradėjo ji rimtai svarstyti ir pagaliau Lietuvą nepriklausoma valstybe pripažino. Tai buvo laimėjimas ne tik Amerikoje gyvenančių mūsų tautiečių, bet ir Lietuvos, nes kiti kraštai su Jungtinių Amerikos Valstijų nuomone labai skaitėsi. Po šio įvykio jie turėjo pagalvoti, kad Lietuvos reikalai nėra smulkmena, jei jais domisi toks kraštas, kaip Jungtinės Amerikos Valstijos, o pagaltoje, suskato pasekti šio milžino pavyzdžiui.

Mūsų tautiečiai Amerikoje tačiau rūpinosi ne vien tik Lietu-

draugija lenkam pasidarė nepakencijama. Draugija turėjo didelį senienų muziejų ir keliadedesimties tūkstančių tomų mokslinę knygyną, kuriuo naudodavosi net lenkai studentai. Dabar visą Mokslo Draugijos turtą lenkų valdžios paskirtas globėjas užantspaudavo ir nežinia ką su juo padarys.

Pagaliau, Vilniuje veikė labdarybės draugija, kuri rūpinosi vien vargšų ir našlačių kūdikių ir senelių šėlimu ir globojimu. Ir šią draugiją pernai rudenį lenkai likvidavo.

Vilniaus lietuviai ir kaimuose jau buvo pamėgę spausdintąjį žodį ir uoliai skaitydavo vienintelį jiems pritaiktą "Vilniaus Rytų". Jaunimui ėjo "Jaunimo Draugas". Abu šiuodu laikraščius lenkai pernai rudenį sustabdė ir jų vietoje neduoda leidimui naujiems laikraščiams leisti.

Dabar visam pasauly radio imtuvai yra pripažįstami kaip labai svarbi švietimo, žinių gavimo ir pramonės priemonė. Visos kultūringos šalys stengiasi išplėsti radio aparatus gyventojuose. O tuo tarpu Vilniuje lenkai lietuviams draudžia laikyti radio aparatus, kad jie negalėtų pasiklausyti iš nepriklausomos Lietuvos muzikos, dainų ir žinių.

Taigi Vilniuje lietuvių baigia dvidešimtuosius lenkam vergavimo metus, ir lenkai šitą liudnų jubiliejų pasistengė apvainikuoti lietuviškų švietimo, ūkiškų, moksliškų ir net labdarybės draugijų likvidavimu, mokyklų panaikinimu, spaudos uždraudimu ir bendrai viso lietuvių viešojo gyvenimo suparalizavimu. Tačiau Vilnijos lietuviuose yra jau tvirta lietuviška dvasia ir ją lenkai nepajėgė iš žmonių širdžių išrauti. Vilniaus lietuviai tiktai dar su didesniu ilgesiu ir ryžtumu laukia jų išvadavimo valandos.

O viso pasaulio lietuviai turi nuolat atsiminti savo labiausiai skriaudžiamus brolius vilniečius ir jiems tiekti galimą paramą. Tsb.

vos nepriklausomybe. Jiems nemaziau svarbi buvo ir mūsų medžiagiška būklė. Žinodami, kad Didysis Karas vyksta mūsų teritorijoje, jie neabejojo, kad tūkstančiai žmonių atsidūrė skurde. Jie ryžosi paremti savuosius medžiagiškai. 1914 m. rugsėjo 26 d. įvyko Amerikos lietuvių katališkos visuomenės seimas ir įsteigė Tautos Fondą nukentėjusiam nuo karo Lietuvai šelpti. Tų pačių metų spalį 5 d. įvyko įvairių kitų srovių lietuviškos visuomenės seimas, kuriame buvo įsteigta Lietuvos šelpimo komitetas. Vėliau šie komitetai suskilo, bet pareiga padėti savo gimtam kraštui nebuvo pamiršta. Apkaičiuojama, kad Lietuva gavo iš tų visų fondų ir komitetų apie 1,100,000 dolerių.

1916 m. buvo pradėjusios įvairios tautos rengti Amerikoje speciales dienas. Tokią dieną ryžosi surengti ir mūsų tautiečiai. Jie sudarė iš įvairių srovių visuomenės atstovų Amerikos lietuvių centralinį komitetą nukentėjusiems nuo karo šelpti. Šis komitetas kreipėsi į Jungtinių Valstijų prezidentą, prašydamas jį paramos. Prezidentas tam tikru aktu paskelbė 1916 m. lapkričio 1 d. Lietuvių Dieną. Visame krašte tuoj buvo sudaryta daugiau kaip 400 skyrių, kurie lapkričio 1 d. pakilo rinkti aukų. Buvo surinkta daugiau kaip 230,000 dolerių. Komitetas nutarė šias aukas pavesti Amerikos Raudonajam Kryžiui, kad jis jas sunaudotų nukentėjusiems nuo karo lietuvių šelpimo reikams. Raudonasis Kryžius tai padaryti sutiko ir dar nuo savęs pridėjo kita tiek. Šie 460,000 dolerių neįeina į anksčiau minėtą fondų ir komitetų sumą. Taip pat neįeina ir privačių asmenų aukos, suštos atskirai, kurios taip pat buvo gana žymios. Tsb.

Kovose Dėl Vilniaus

Su Savanoriais Ginti Lietuvą Nuo Priešo.

(Užbaigta)

Senas Dvarininkas ir Sužeistas Lenkų Karininkas. Beidamas per vieną dvarą, pastebėjau lenkų gurgulę. Trys lenkų kareiviai, skubėdami išvažiuoti iš dvaro, kinkė arklius. Mes buvome tik dviese, bet tuojau pradėjome smarkiai apšaudyti lenkus prie gurgulės. Vieną užmušėme, vieną sužeidėme, o trečias pasislėpė dvaro sode. Pasinaudoję tamsa, paspruko. Vežinė rado me daug šovinių ir keletą šautuvų.

Išbėgęs iš rūmų su žila barzda dvarininkas prakalbino mums lietuviškai. Nors ir labai dar-kyta kalba kalbėjo, vis dėlto susikalbėjome. Jis mums pasakė, kad dvare buvę daug lenkų. Su-žeistam lenkų kareiviui tuojau aptvarstėme žaiz-das. Jis buvo sužeistas į dešinį šoną ir į kairę ranką žemiau alkūnės.

Man šis dvarininkas visą laiką atrodė įtarti-nas. Todėl mane paėmė smalsumas užbėgti į dva-rininko butą ir pasižiūrėti, kas ten yra. Įbėgau į vieną kambarį — pakvipo jodu. Panorėjau įeiti į kitą kambarį.

— Susimildamas, neik, — puolė mane pra-šyti dvarininkas su viena dukterimi. — Šitam kambarį serga mano duktė. Ji gali nusigąsti ir dar sunkiau susirgti.

Aš nepaklausiau jų prašymo, įėjau, žiūriu — kažkas lovoje guli. Suspaudęs rankoje šau-tuvą priėjau prie lovos, atidengiau antklodę ir matau, kad ne moteriškė, o vyras.

— Pasisakyk, kas esi! — griežtai įsakau. Pasirodė begilus sunkiai sužeistas lenkų karininkas. — Pakinkykite arklius, pridėkite šiaudų į ve-žimą ir veškite šį sužeistąjį, — vėl įsakiau dvari-ninkui.

Dvarininkas ėmė rėkti, prašyti, kad sužeis-tąjį palikčiau ir nevežčiau, nes jau buvo vėlus va-karas. Kadangi mes buvome tikai dviese, todėl negalėjome ilgai gaisi ir ėmėme patys veikti: pridėjome į tą gurgulę, kurią iš lenkų atėmėme, šiaudų, įdėjome sužeistąjį lenkų kareivį, liepėme išnešti karininką, paguldėme ir jį, ir skubiai iš dvaro išvažiuome. Išvažiuodami dar liepėme dvarininkui užmuštą lenkų kareivį palaidoti.

Atvažiuojame į Magazino dvarą, kur buvo ap-sistoję mūsų kuopa.

Tą dieną mes buvome labai giliai įlindę į len-kų vidurį, todėl naktį gavome įsakymą pasitrauk-ti kiek atgal. Pasitraukę apsisakėme abipus plento.

Mes žinojome, kad lenkai mums keršys už šios dienos pralaimėjimą. Ir iš tikrųjų, rytojaus dieną pradėjo puolimą, bet mes visus puolimus atmušėme.

Man Gerai Pasisekė Žvalgyba.

Lenkai, matydami, kad į Masiogalą tiesiog negalės prasimušti, sutraukė daug jėgų į šiaurę nuo Masiogalos, pramušė mūsų frontą ir pasie-kė net divizionų štabą, kuris buvo netoli Širvintų miestelio. Todėl ir mes be jokio mūšio buvome priversti atsitraukti iki Širvintų miestelio. Mūsų kuopa apsisėjo Bajorų ir Gavenių kaimuose.

Lapkričio mėn. 1 dieną vėl pradėjome puolimą. Apie 4 valandą užėmėm Šešuolius ir Pajuod-zių kaimą.

Kuopos vadas mane su šešiais žmonėmis pa-siuntė į Staniškio palivarką (Giedraičių val.) žvalgybon. Užėję lenkams iš užpakalio, palivar-ke suėmėm atskirą lenkų lauko sargybą iš 8 žmo-nių. Suėmėm tik tuos, kurie tuo metu buvo būs-te. Kiti trys, kurie buvo sargyboje, pabėgo. Vis-us 8 pristaciau vadui. Iš jų vadas daug sužino-jo, o man už gerą žvalgybą pažadėjo Vyties kry-žių.

Su Dideliu Nuostoliu Pasitraukėme.

Tą pačią dieną po atkaklių mūšių dar užė-mėm Juodiškių dvarą. Lenkai, gavę naujų jėgų, pradėjo smarkiai pulti Pajuodžius. Sukaupe vis-as jėgas, kiek galėdami, gynėmės. Buvo paleis-tos į darbą rankinės granatos ir durtuvai. Tačiau su dideliu nuostoliu turėjome pasitraukti. Kuopos vadas leitenantas Ogelvis visą laiką didvy-riskai kovojo, bet galų gale su keliais kareiviais pateko į nelaisvę. Keletas mūsų kareivių buvo užmušta. Kadangi jie buvo naujai prie mūsų prikomandiruoti, todėl aš jų pavardžių negaliu atsiminti. Iš senų kareivių buvo užmuštas Lin-kevičius, o sužeisti: Vėbra, Stanionis, Skvireckas ir dar keletas naujokų. Iš viso mūsų kuopa ne-tekė 23 kareivių ir kuopos vado.

Pasitraukę į Pajuodžių kaimą, išsikasėme ap-kasus, bet naktį gavome įsakymą pasitraukti į Šešuolių dvarą. Kuopai ėmė vadovauti leitenan-tas Ramanauskas.

Lapkričio 4 dieną iš Šešuolių pasitraukėm į senas vietas — Bajorų ir Gavenių kaimus.

Lenkai nuolatės darydavo užpuolimus, bet visi jų užpuolimai būdavo bevaisiai. Ir taip buvo ligi lapkričio mėn. 17 dienos.

Tą dieną apie 10 val. lenkai smarkiai pradėjo mus pulti: vienai grandinei išsiskleidus, tuojau ir kita iš misko išlenda. Bet mes ligi vakaro sėk-mingai retinome lenkų eiles. Vakare pasitraukė-me už Širvintų apie 3 km. Ukmergės link ir čia užėmėm barą.

Smarkiai Puolėme Lenkus.

Lapkričio 18 dieną mūsų kuopa gavo įsaky-mą vykti Lyduokių link ir čia sutikti lenkų raitė-lius, kurie buvo prasižveržę per mūsų frontą.

Bežygiuojant, netoli Lyduokių miestelio, gry-name lauke mes užpuolė lenkų lėktuvus. Jis šau-dė į mus iš kulkosvaizdžio ir mėtė granatas. Bet nuostolio mažai padarė: užmušė porą arklių, su-laužė ūkininkų vežimus ir sužeidė vieną kareivį.

Mes taip pat nesnaudėme ir smarkiai jį apšaudė-me. Kiek vėliau sužinojome, kad tas lėktuvas ne-toli Ukmergės nukritęs.

Nesulaukę po Lyduokiais lenkų raitelių, lap-kričio 19 dieną grįžome prie Širvintų. Tą dieną, kaip žinome, ties Širvintomis įvyko lemiamas mūšis. Surinkę visą karą grobį, pasitraukėme į Vėsų kaimą.

Lapkričio 20 dieną ryto lenkai vėl suėjo į Šir-vintų miestelį. Lapkričio mėn. 21 dieną apie 4 valandą ryto gauname žinią, kad ligi 9 valandos su lenkais turime baigti mūšį. Tad vadas mums ir sako:

— Vyrai, imkite šovinių, kiek tik pakelsite, ir vykite lenkus, kiek galima toliau.

Visi kareiviai su didžiausiu ūpu pradėjo puo-limą. Apie 8 valandą paėmėm Širvintų miestelį, nors lenkai ir atkakliai gynėsi, bet prieš mūsų puolimą neatsilaikė.

Užėmę Širvintus, traukėme toliau. Netoli Paširvinčio dvaro kelyje radome mūsų visai nuo-gą leitenantą Tiškų. Jis buvo užmuštas per mūšį lapkričio 19 dieną. Lenkai nuo lavono buvo nu-vilkę visus drabužius, palikę tik vienus baltinius.

Už Paširvinčio dvaro buvau pasiūstas su še-šiais vyrais į žvalgybą. Turėjome išvalgyti ne-didelį miškelį. Išsipylę į grandinę, slinkome miš-kelio link. Bežengiant mums į mišką, staiga iš miško išpuolė trys lenkų kareiviai ir nudūrė mū-sų kareivį Norvilą. Nudūrė norėjo pasprukti, bet, paleidus mums salvę, vienas iš jų buvo užmuštas. Abu užmuštuosius atvežėme į Širvintas palaido-ti.

Tęsdami miško žvalgybą, suėmėm vieną len-kų raitelį. Jis sakėsi jojas į Paširvinčio dvarą, į brigados štabą. Pristacius raitelį vadui, jis rado paslėptą pranešimą.

Drauge Suguldėme Savuosius ir Priešus.

Mes turėjome tęsti mūšį ligi 9 valandos. Jau buvo, manau, ir 15 valanda, o mūšis mes vis dar tęsėme. Pagaliau iš Vilniaus atvažiuojo kontro-lės komisija į mūsų pulko štabą ir įsakė sustab-dyti mūšį. Tai taip ir pasibaigė su lenkais šis paskutinis tuo laiku mūšis. Tai įvyko 1920 me-tais lapkričio mėn. 21 dieną.

Surinkę po laukus užmuštuosius, suvežėme visus į Širvintų šventorių. Jie čia gulėjo, kol vi-siems buvo padaryti karstai. Užmuštųjų buvo daug. Didelių skaičių jų sudarė lenkų kareiviai.

Po kelių dienų gavome įsakymą aplieisti Šir-vintas. Pasitraukėme vieną kilometrą į kažkokį kaimą. Tarp mūsų ir lenkų kariuomenės buvo padaryta neutralė zona.

Padarius neutralią zoną, lenkai labai pradė-jo plėsti žmones. Skriaudžiamieji atbėgdavo pra-šyti mūsų pagalbos. Puldavo net į Širvintų mies-telį, bet iš čia mes priversdavome juos skubiai nešdintis.

Gruodžio mėn. 21 dieną mus pakeitė kitos dalys, o mes išvykome į Ukmergę. Per žiemą pasislėję, 1921 metų pavasarį išvykome ties Mus-ninkais į barą prie neutralės zonos. Čia dažnai susidurdavome su lenkų partizanais, kurie atei-davo plėsti gyventojų. Apie spalio mėn. 15 die-ną mus vėl pakeitė kitos dalys. Mes išvykome į Žiezmarių miestelį.

Tais pačiais metais, spalio mėn. 19 dieną aš iš kariuomenės išėjau. Visą laiką išstarnavau 7-me pėstininkų žemaičių Kunigaikščio Butegei-džio pulke 1-je kuopoje. Joje tarnybą pradėjau, joje ir baigiau. Dabar gyvenu Kauno priemiestyje. Gavęs 1,000 metrų skyklę, pasistaciau namuką ir gyvenau. Dar ir dabar manyje nėra užgesusi ta dvasia, kuri buvo 1919—1921 metais. Uoliai da-lyvaudamas šaulių eilėse, laukiau, kada dar tėvy-nė pašauks mane pabaigti žygį į Vilnių, kurį mums sutrukdė 1920 metais lapkričio mėn. 21 dieną kontrolės komisija.

Antanas Antanaitis.

"Savanorių Žygį" Redak. Pasiūkinimas.

Karas su lenkais, ypač kautynės ties Širvin-tomis ir Giedraičiais, plačiau suminėtas "Savano-rių Žygį" I-me tome 40—52 pusl. Čia daliniai nurodytos ir tos priežastys, dėl kurių mes taip skaudžiai pralaimėjome kai kurias Seimų—Suval-kų kautynes.

Lapkričio pradžioje, Suvalkų derybų metu, vyriausios mūsų kariuomenės dalys buvo tolokai nuo Vilniaus — Lietuvos pietuose. Vilnių dengė tik silpnos jėgos. Lenkai, pasinaudodami dery-bomis Suvalkuose ir tuo, kad Vilnius lietuvių saugomas tik silpnomis jėgomis, Želigovskio ve-dami, spalio 9 d. puolė su gana didele kariuome-ne Vilnių ir jį lengvai paėmė. Kai kurios lietuvių dalys jau buvo pakėlytos prie Vilniaus, bet pavė-lavo, kaip tai pažymi ir kai kurie "Savanorių Žy-gių" atsiminimų rašytojai (pav., skaitytį straips-nį 78 pusl.: "Verkėme, Vilnių pavėlavę").

Paėmęs Vilnių, Želigovskis bandė ir giliau Lietuvon veržtis, bet tam savo sumanymui jau buvo pavėlavęs, nes lietuviai jau buvo suspėję su-traukti kiek žymesnių jėgų į vakarus nuo Vil-niaus ir lenkams pastoję kelią. Tačiau spalio 17 d. lenkų raiteliai vis dėlto pavyko prasižver-ti pro mūsų frontą ir pasiekti gana tolimų lietuvių užnugario vietų, o spalio 20 d. lenkai ir didesnės jėgos mis pralaužė frontą. Apie čia suminė-tą lenkų raitelių prasižveržimą A. Antanaitis ir kal-ba.

Be kita ko, vienas lenkų eskadronas spalio 21 d. atvyko į Troškūnus. Čia tuomet buvo 6 mūsų šauliai. Nežinodami savo mažo skaičiaus, šauliai susikovė su lenkais. Du šauliai — moks-leiviai Ambraūzas ir Klimas — buvo sužeisti. Vie-nas iš jų, nežinodamas patekti lenkam į nelai-svę, nusizūdė. ("Savanorių Žygiai")

Austrija Nuo Žemėlapiio

Rašo Jonas Vaitis, Lietuvių Radio Vedėjas, New Yorke-New Jersey.

Prieš kelis metus Muenchene, Bavarijoje nuo skaniausio pasau-ly alaus apsaugos iš paprastos alinės išprašytas buvęs Austri-jos namų dekoruotojas, dabar Vokietijos galva, Hitleris. Tas pats Hitleris su 125,000 ištiki-mos kariuomenės kovo 10 d. pa-keitė žemėlapi, vienu kasmu stai ga užpildamas ir prijungdamas Austriją, 7,000,000 gyventojų valstybę prie 60,000,000 gyven-tojų Vokietijos, pareiškimu, kad vienos rasės, vienos tautos, vie-nos kalbos žmonių daugiau jo-kia jėga neatskirks. Austriją pa-ėmė triumfaliskai, be kraujo praliejimo.

Austriją paimti net Bismar-kas nedrįso 1866 m. laimėjęs ka-rą. Hitleris — driso. 1910 m. Austrija-Vengrija buvo 51,300-000 gyventojų valstybė. Joje bu-vo 15 mil. vokiečių, 10 mil. ven-drų, 3,250,000 rumunų, 750,000 italų, 17,500,000 šiaurės slavų, įskaitant čekus, slavus, mora-vus, lenkus ir 6,750,000 Pietų slavų, kuriuos sudarė serbai, skotai, slavėnai. Visos tos tau-tos savitarpį pešė, kaip šian-dien pešasi lenkų valdomi gy-ventojai: lenkai, lietuviai, vokie-čiai, gudai, ukrainiečiai, čekai, žydai, čigonai, rusai ir kiti. Su-griuvo Austro-Vengrija, sugrius ir Lenkija. Ant griuvusių gimė eilė kitų valstybių, ateis ir lenkų pavergtiems milijonams nelenkų laisva valanda, kuriai išmušus — Lietuvos diplomatai turės ne-snausti!

Pokarinė Austrija, kokią da-bar vokiečiai pasigrobė, buvo tik 32,369 ketvirtinių mylių val-stybė su 7 milijonais gyventojų, didžiuliojo kalnuoto, kurių Alpės pasiekia iki 10,000 pėdų aukštu-mos. Derlingos, ūkiui tinkamos žemės tik 20% tenaudojama. Bet turi gamtos turtų: anglies, plieno, cino, girių. Pramonė iš-vystyta: automobilų, baldų, pianų, cigarų. Gerai išvystytas ir gyvulių ūkis. Bet valstybė su mažai maisto, su dideliais mies-tais sunkiai ekonomiškai gyve-no. Skolų turi pusterčio biliono šilingų.

Sostinė Vienna-Wien — vie-nas puikiausių ir romantingiausių Strauso valcų giminė, 2 mil. gyventojų artistiškas, bet jau apšėpęs miestas. Graz mies-tas, kurį Hitleris pirmiausiai pa-ėmė turi 160,000 gyventojų, Kau-no didumo miestas. Kiti miestai yra: Linz — 103,000 gyventojų, Innsbruck — 57,000 gyventojų, Salzburg — 39,000, Wiener Neustadt — 37,000, Sankt Pol-ten — 32,000, Klagengurt — 28,000, kiti mažesni. Miestų, ir didelių miestų, kaip matome, pa-gal valstybės didumą, perdaug.

Iš tų 7 milijonų Austrijos gy-ventojų, 6 mil. Romos katalikų, kiti protestantai ir žydai. Vokie-čių naciai visų tikybų vadus su-ėmė, o žydams pirmą dieną pa-reiškė išsikraustyti.

Mokyklų Austrijoje yra 5,300, ir 3 universitetai, kuriuose mo-kosi 120 lietuvių studentų.

Vokiečių orlaiviai jau suko virš Čekoslovakijos, kurią Vo-kietija jau sekančią nori paimti. Bet ją sunkiau paimti nei Aus-triją. Austrija vartoja vokiečių kalbą, žmonės papročius turi panašius bayarams. Čekoslovakij-15 mil. gyventojų, iš jų 3 mil. vokiečių, 8 mil. čekų ir sla-vų, pusterčio mil. vengrų. Tiky-bomis jie suskirstyti: 76% Ro-mos katalikų, 3% Graikų katali-kų, 7% protestantų, 4% čekų tautinės bažnyčios, 2% — žydų. Jei Čekoslovakiją ir imtų, tai ne-paimtų be kraujo praliejimo. Prie to už Čekoslovakiją jau užsisistoję Prancija, Rusija ir Anglija taria žodį. Bet ir Čeko-slovakija dirbtiniu būdu po ka-rui 1918 m. spalio 28 d. sulip-dyta valstybė iš buvusių Bohe-mijos, Karpatų Ruthenijos, Mo-ravijos, Austrų Silezijos, Prūsų Silezijos, šiaurės Vengrijos, ku-ri apgyventa magyrai, slova-kų, rutėnų ir kitų.

Čekoslovakija kelsiausiai že-mėlapy atrodė: tiek tolu nuo

Baltijos jūrų, tiek nuo Adriati-ko, tiek nuo Žiemų jūros, tiek nuo Juodųjų. Iš rytų į vakarus 600 mylių ilgumo, iš šiaurės į pietus nuo 60 iki 125 mylių pla-tumo, kuriuo plota plaukia Du-nojaus ir Odros upės. Ploto ji yra 54,207 ketvirtinių mylių.

Blogumas, kad 90% Čekoslo-vaktijos rubežių yra ne su slavų valstybėmis... Rubežiu o j a s i: šiaurėje su Vokietija ir Lenkija, pietuose — su Austrija, dabar jau Vokietijos imperija, vokie-čiams draugiinga Vengrija ir Ru-munija, taip pat vokiečių įtakoj.

Vokietija Austriją paėmusi, susijungia su Italija. Jei paima Čekoslovakiją, tai kampu Len-kijs ar Rumunijos pasidaro sau kelį tiesiog į Ukrainą, kurią se-nai Vokietija ruošiasi iš Sovietų Rusijos pasiimti. Austrijos pa-ėmimas, tačiau, pasauly kad ir sukėlė daug truksmo, nesukelia pasipriešinimo. Britai sako, kad tas padės išvengti karo, italams bus patinka. Amerikai — nei šil-drų, nei šalta. Prancija jaučiasi nekaip, bet ji ir vos tik susilip-dė naują valdžią, bijo ką viena sakyti. Bet jei Vokietija ima Če-koslovakiją, Prancija ir Rusija eitų jau padėti. Tada jau karas.

Iš viso atrodo, kad Lietuva liktų neįsta. Vokietija vargiai drįstų dėl, palyginamai, mažos valstybės kelti daug truksmo. O juk su vokiečiais Lietuva da-bar nėra blogiausioje santi-kuiose. Priešingai, kilus nesusi-pratimams, Lietuva iš jų dar ga-li pasinaudoti ir gali atgauti iš Lenkijos Vilnių, žinoma, jei mū-sų diplomatai turės atdaras akis.

Šiuo tarpu tenka apgalvoti nu-bentėjusius Austrijos valdžios vadus. Pradedant prezidentu, ministrais, pasiuntiniais, kon-sulais, baigiant ištikimais Aus-trijai mažais valdininkais — žmonės automatiškai lieka ky-botai ore. Ir naciai veikia greitai. Antra okupacijos dieną vokie-čiai panaikino Austrijos pasiun-tinystę Ispanijoje, kitomis dienomis naikina kitas. Visos pasiun-tinystės iš pat pirmos dienos iš-kabino Vokietijos nacių vėlia-via, o miestai nacių priėmė di-džiausiomis iškilimėmis.

Kaip greit valstybės išnyksta! Taip, kaip žmogus... Mirė ir tiek. Vieną dieną Austrijos garbin-gas valdininkas riša svarbias valstybines problemas, kitą die-ną riša problemą kur prisiglaus-ti ir kokį naują užsiėmimą pasi-rinkti...

Taip, iš didelės Austro-Veng-rijos šiandien nieko neliko... Di-delė nyksta, maži auga. Jei lie-tuvių tauta vieningai laikysis — savo mažą Lietuvą išsauginsime į didelę valstybę, kaip Vytautas buvo ją išsauginęs. Vokietija ir sustiprėjo vieną partiją turėda-ma! Ar mums patinka, ar ne, šiandien vokiečiai Europoj do-minuoja! O taip neseniai juos buvo pasaulis prislėgęs...

JUBILEJINĖ EKONOMINĖ KONFERENCIJA.

Lietuvoje sudarytas specialus komitetas, kurio tikslas susaukti šiais jubiliejniais metais vi-sos Lietuvos ekonominę konfe-renciją. Jubiliejnė ekonominė konferencija nutarta susaukti spalio mėnesį.

Išklaidymas į Praeitį

Su ilgėsiu menu aš aną naktį

Ak brangi mylimoji,

Tada taip gera buvo po beržais rymoti

Ir taip gražiai paki-onėse žiogeliai grojo...

Aš neužmiršiu tų naktų niekuomet,

Toš tavo meilės, tų kalbėtų žodžių;

Žinau, kad buvo tai laimingos, šventos naktys

Su šypsenom, su dainų posmais nemuobodžiais...

Kažkaip šiandieną keistai ir liudnoka,

Kažkaip graudu ir neramų širdyje:

Dažnai pasiįgstau tavo skambaus juoko,

Veidų pražyduosį žirijom...

Ir nežinia, ar susitikime dar kuomet

Ak brangi, mylimoji,

Tiktai žinia, kad buvo gražios, mėnesienos

naktys tuomet

Ir taip gražiai pakluonė žiogeliai grojo...

M. Zablockas.

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS

L A I M Ė

Devyniasdešimt devyni iš šim-to pasakys, kad mano pareiški-mas klaidingas, pasakys, kad "aš niekuomet laimės neturė-jau, turbūt aš gimęs nelamin-gam momente". Daugelį panašių atsiliepimų išgirsi, kuomet už-vesi kalbą apie laimę.

Tas, kuris rūpinasi ir dirba, yra laimingas. Kuris tinginiauja — tas nelaimingas. Kiekvienas gauna tą, ką užsielpino. Kuomet žmogus sako, kad "neturėjau savo gyvenime laimės", tai tuo pat kartu beveik gali girdėti, kaip jo sąžinė jam atsako: "Tu nieko upatingo savo gyvenime nepadarėi, kad galėtum būti lai-mingu."

Yra išimčių mūsų gyvenime: žmogus visomis išgalėmis rūpi-nasi, dirba ir jokio pripažinimo savo darbui negauna kol jis yra gyvas. Bet užtat tokius miru-sius žmones suranda ir garbina kaip nusipelnčius garbingus žmones.

Du broliai Pranaičiai, tų pačių tėvų, tame pat ūkyje gimę ir auge, abu baigę gimnazijas. Vienas tapo praluto, parašė svarbių veikalų, kaip antai: "Lenkų Auaštalavimas Lietuvoje" ir daug kitų mokslinių veikalų. Aukštai buvo pakilęs draugijų, gyveno laimingai, besidarbuoda-mas ir buvo visų gerbiamas. Antras brolis, kuris tame pačia-siu suole sėdėjo, tinginiauo, nei vienos eilutės neparašė, atkelia-vęs Amerikon gyveno žemiau-siuose sluoksniuose, niekam ne-žinomas, skurdo ir be laiko mirė skurde, nelaimingas.

Dar visai neseniai, vos keletas metų tam atgal, kapitonas Hawks sėdo į aeroplaną Long Islande, sakydamas savo drau-gams jį palydėjusiems: "Už pen-kiolikos valandų aš busiu Los Angeles". Jis išskrido anksti ryte su tekančia saule link vaka-rų. Septintą valandą tos dienos vakare, dar saulė nenusiileidus, jis valgė vakarienę Los Angeles mieste, esančiam už trijų tukst-ančių mylių nuo New Yorko.

"Laimingai jam pavyko", žmo-nės sakė.

Kapitonas Hawks prityręs, praktiškas, gerai lavintas savo srityje, darbštus, mokinio su atsidavimu, netinginiavo ir iš anksto žinojo, kad jms jam ne-daugiau kaip penkioliką valandų nusikristi užsibrėžtą tolumą. Tai nebuvo kokia nors laimė, kaip žmonės sako. Nereikalinga lai-mė, jei žmogus žino kelią, jam nereikia klausyti ar laukti, kad laimė nuvestų į tą vietą, kurią nori pasiekti.

Pulkininkas Lindbergh nepa-sitikėjo laime, kuomet pats vienas leidosi per Atlantą už pažadėtą dovaną, dvidešimt penkis tukstancius dolerių. Jis mokojo skristi, turėjo drąsos, pasirįžimo.

Kas pasitiki vien ant laimės, dažniausiai sutinka nelaimę. Ku-ris pasitiki pats savim, jis žino, kad laimė tik jis pats gali sau susikurti per rupestingumą, darbštumą. Svaras darbo ir pa-sitikėjimo savimi vertesnis už

toną pasitikėjimo ant gero gi-liuko.

Graikų tauta vieną kartą bu-to galinga, pasiekusi aukščiau-sio laipsnio civilizacijoj, iš ku-rios liekanų dar ir šių dienų tau-tos semia pavyzdžius, šiandien yra kultūriniai, medžiaginiai ir ekonominiai suvargusi: jos ai-niai užima prasciausias vietas žemos rūšies valgyklose, skurs-ta stumdomi kitų, pirmyn prasi-nešusių tautų. Taip yra vien dėl to, kad graikų protėvių sukrau-tais civilizacijos ir kultūros lo-biais jų ainiai tik didžiavosi nie-ko neveikdami tobulesniam tau-tos progresui, todėl jie tinginiau-dami neteko to, ką jų tėvai bu-vo sukūrę ir todėl paliko nelai-minga tauta.

Amerikos lietuviai, atkelia-vę iš prislėgtos Rusijos carizmo Lietuvos, sunkiai darbuosis per tris šimtmečio dalis, pastatė baž-nyčias, suorganizavo įvairias draugijas, leido laikraščius, spausdino knygas ir siuntė jas Lietuvon, kad atgaivinti savo broliuose susnūdusią tautinio susipratimo dvasią, steigė ban-kus ir labdarybės organizacijas, žodžiu, kaip moko, kiek tik jė-gų turėjo rūpinosi, kad čia su-sikurti savo lietuvišką kultūrą, kad pasižymėti kilniais darbais, kaip lietuviai. Amerikos lietu-viams pavydį net Lietuvos žmo-nės to viso, sako: "Ot, Amerikos lietuviai laimingi, turtingi, auk-su apsikrovę". Laimingai, kad rūpestingai, netinginiaudami, su atsidavimu dirbo ir kūrė.

Kas bus toliau? Mūsų atei-vių iš Lietuvos mažą atkeliauja, kurie užpildytų paliktas tuščias vietas nusidribusių ateivių. Trys ketvirtadaliai milijono čigamijų lietuvių pavėsiauja švietimos at-mosferos pauksnyje. Netik pa-tys nesukūrė nei vienos stipres-nios organizacijos, nei vienos baž-nyčios nepastatė, bet nei tų sut-vertų įstaigų nepalaikė, kurias jų tėvai sunkiai dirbdami sukū-rė ir išugdė. Nyksta Amerikos lietuvių darbai. Dar už dvide-šimt penkių metų žmonės sakys: "Ot nelaimingai lietuviai, sunyko ir žuvo kaip nebuve".

Laimės ir nelaimės slepiasi pačiuose mumyse. Rūpinkimės, dirbkime ir laimė mums tar-naus.

LIETUVA TURĖS SAVO CEMENTO

Dabar vedama Lietuvoje stip-ri propaganda už mūrinę staty-bą. Ir tiesa, mūrinė statyba nuo-lat auga. Lietuva turi arba bent gali turėti beveik visą savą me-džiagą mūrinei statybai. Turi daug puikaus molio, smėlio, kal-kų, gipso, akmenų ir kai kurių kitų medžiagų. Plytas jau senai gaminamės ir šita gamyba dar turi būti plečiama. Du fabriai-gina įvairių rūšių stiklą. Dau-gelis dirbtuvių gamina namų statybai medžio dirbinius, kal-kes, čerpes stogams dengti.

Iki šiol Lietuva neturi savo cemento, kurio kasmet vis dau-giau tenka atsivežti iš užsienio. O ir cemento gamybai žaliavos Lietuvoje

Protokolas

SLA. PILDOMOSIOS TARYBOS SUVAŽIAVIMO, IVYKUSIO KOVO 1—6 DD., 1938 M., SLA. CENTRO RAŠTINĖJE, 307 W. 30-TH ST., NEW YORK, N. Y.

Pataisymas klaidos. Pereitame "Tėvynės" No. 11, pusl. 5 tilpusioje raportu dalyje, apačioje paragrafo užvardinto "Bankuose Laikomi Liuosai Pinigai", tapo praleista sekamas paaiškinimas: "Apdraudus Fondo skaitlinę reiškia 'overdraft'."

(Taša)

Social Security.

SLA. moka į Social Security (senatvės fondą) už 11 Centre dirbančių darbininkų, šešis Pildomosios Tarybos narius ir vieną dženitorių, kuris dirba prie SLA. namo Atlantic City, N. J. Sulig Pildomosios Tarybos nutarimo, iš darbininkų ir Pildomosios Tarybos narių algų tam tikslui 1% nešimama, ta suma mokama iš SLA. išdo, pridėjus savo 1%, kaip to įstatymai reikalauja. Prie to taipgi mokame 3% į New Yorko valstijos bedarbių fondą, "N. Y. State Unemployment Insurance Fund".

Chicago Lietuvių Auditorijos.

Chicago Lietuvių Auditorijos investavimo padėtis nepasikeitęs. Tuo reikalu prisėjo komisijai susirinkti Chicagoje ir turėti skaitlingus susirinkimus ir konferencijas su bondholderiais ir su jų komitetais ir advokatais, tačiau joki planai dar nėra galutinai priimti. Šiuo reikalu atskirai raportuos tam tikslui išrinkta komisija, kurion įeina Vice Prez. J. K. Mažukna, Iždin. K. P. Gugis ir Sekr. M. J. Vinikas.

Investmentų Komisija.

Pasidėkuojant turto pergrupavimui ir perskaičiavimui rezervų, mes dabar turime pertekliaus, kuris leidžia mums tvarkyti ir stiprinti mūsų silpnesnius investimus ir bondsus. Šį reikalą gyvai seka ir bondsų pakeitimų daro tam tikslui paskirta komisija, kurion įeina: Iždin. K. P. Gugis, Iždo Globėja E. Mikuzis ir aš. Šios komisijos raportas bus išduotas vėliaus.

Moksleivių Paskolos.

Nuo 1917 metų iki šių dienų Susivienijimas yra suteikęs 41 SLA. nariui ar narių sūnui-dukteriai paskolas aukštusius mokslus užbaigti. Paskolos duodama tuo supratimu, kad baigus mokslą, jos bus sugrąžintos Susivienijimui. Tiems 41 studentui-studentei per tą laiką išskolinta \$9,100.00, o sugrąžinta dar tik \$1,015. Gegužio 6, 1935 metais visiems skolininkams parašyta apdrausti laisškai, prašant, kad jie savo skolas Susivienijimui sugrąžintų. Taipgi ne sykį ir organe "Tėvynėje" jie buvo raginami su mūsų organizacija atsisteisti. Bet į tuos paraginimus mažas skaičius skolininkų domė tekreipė: tik keli į laiszkus atsakė, o didelė didžiama visiškai tuos raginimus ignoravo, ir tik du paskolas atsimokėjo bei du pradėjo dalimis atsimokėti.

Tai apgalvėtinai dalykas: SLA. jiems tiesė pagelbos ranką, kada ta pagalba buvo labai reikalinga, ir dabar, nors daugelis tų skolininkų yra pasiturinti profesionalai, bet atsislyginti su organizacija nesiskubina.

Šiuo tarpu Moksleivių Fondas yra tuščias, nors nemažas studentų skaičius vis dar pas mus paskolų prašo. Mes, neturėdami tame fonde daugiau pinigų — jiems pagelbėti negalime. Būtų gerai, jei skolininkai Susivienijimui atsislygintų, tuomet mes ir vėl galėtume kai kuriems studentams paskolomis pagelbėti.

Naujas Interpytė.

Sulig Pildomosios Tarybos nutarimu, pasitarus su tam tikslui išrinkta komisija — S. E. Vitaitis ir F. J. Bagočius — nupirkau naują raidėms rinkti mašiną — Intertype Model S.

Mašinos kaina	\$4,750.00
Naujos raidės ir miesto sales tax	1,071.91
Mašinos pastatymas	52.80
Išvairūs įtaisymai	113.07

Viso	\$5,987.78
Nuolaida už seną mašiną	825.00

Viso mokėta	\$5,162.78
-------------	------------

Plovimo Mašina.

Prie naujo Interpytė nupirkome ir taip vadinamą plovimo mašiną, kuria apiplaukoma ir apobliuojama Intertype išlietos eilutės, kuomet reikia spūdyti antgalvius ar darbelius su didesniais raidėmis. Mašina kainavo, su pastatymu, \$190.00.

Išsigijus šias dvi mašinas — SLA. spaustuvė tapo pusėtinai sumodernizuota ir dabar bus galima atlikti daug geriau ir gražiau visokių spaudos darbus bei bus galima pačią "Tėvynę" gražiau techniška apdirbti.

Pagerinus spaustuvę, tikimasi susilaukti daugiau spaudos darbų iš SLA. kuopų, o tie darbai bus atlikti gražiai ir prieinama kaina.

Papildomos Žinios.

Vaduodamasis Pildomosios Tarybos nutarimu, kad surinkti apie SLA. narius reikalingas papildomas žinias — pagaminamų tų žinių rinkimui atitinkamas kortelės ir jas, savų laikų, išsiuntinėjam visoms kuopoms.

Nesimui spręsti dėl kurių priežasčių, bet šis žinių rinkimas kai kuriose kuopose ir nariuose rado pusėtino pasipriešinimo: tuo reikalu Centras gavo nemažai laiszkų iš kuopų ir narių, o Pildomajai Tarybai prisiūsta kelios rezoliucijos.

Neatsižvelgiant į tai, visgi jau 82 kuopos yra nutarusios papildomų žinių kortelės pildyti ir jau daug narių jas išpildė.

SLA. Lipinami Ženkliukai.

Minint 50 metų sukaktį, 1936 m., geresniam S. L. A. garsinimui, išleista gražūs, trispalviai SLA. ženkliukai, po 50c. kiekvienas. Tokių ženkliukų Buck Printing Co. spaustuvėje užsakytą atspausdinti 5,000. Iš spaustuvės gauta 4,028.

Kuopoms pardavinėti gegužio 26, 1936, išsiuntinėta	3,602
Centre pasiliko	426

Viso	4,028
------	-------

Kuopos sugrąžino	1,245
Centre buvo	426

Gruodžio 31, 1937, Centre buvo	1,671
Kuopos nesugrąžino	2,357
Centre yra	1,671

Viso	4,028
Ženkliukų pagaminimas kainavo	\$70.75
Iki sausio 31, 1938 iš kuopų už ženkliukus gauta	\$57.65

SLA. Pakabėlės.

SLA. Aukstinio Jubilėjaus proga padirbinta ir pardavinėjimui išstatyta SLA. pakabėlės prie laikrodžių su paauskuotais retežėliais ir odiniais dirželiais. Pakabėlių pagaminta: paauskuotais retežėliais 494 ir odiniais dirželiais — 520; viso 1,014.

Išsiuntinėta kuopoms pardavinėjimui: paauskuotais retežėliais 226 ir odiniais dirželiais — 241; viso 467. Centre randasi: paauskuotais retežėliais 268 ir odiniais dirželiais — 279; viso 547.

Pakabėlių pagaminimas kainavo \$541.82. Iki sausio 31, 1938 — iš kuopų ir pardavėjų gauta \$54.78.

SLA. Jubiliejinis Albumas.

Kaip jau žinome, SLA. 50 metinių, arba Aukstinio Jubilėjaus sukaitymą atžymėjimui išleido SLA. Jubiliejinį Albumą. Šios gražios, didelės ir vienintėlės savo rūšies Amerikoje spausdintos knygos išleidimui rūpinosi SLA. Jubiliejinė Komisija: pirm. F. J. Bagočius, sekr. A. B. Strimaitis, Iždin. M. J. Vinikas, kontrolierius S. Cibulskas, redaktorius S. E. Vitaitis.

Albumo išleista 5,191 egzemplioris. Nors tikėtasi, kad Albumo platinimas eis sparčiai ir tuojau bus galima visą laidą išparduoti, bet iki vasario 28 d., 1938, prenumeratos keliu ir kitais būdais išplatinta dar tik 1,120 egzempliorių. Tuo tarpu Centre dar randasi 4,060 Albumo egzemplioriai.

(Pilnesnė Albumo reikale atskaitą išduos Jubiliejinė Komisija, kuri Albumo išleidimu rūpinosi).

Aukstinio Konkurso Vajaus Pasekos.

Aukstinio Konkurso Vajaus prasidėjo spalio 1 d., 1935 m. ir užsibaigė sausio 1 d., 1937 m. Vajaus Komisiją sudarė: SLA. Prez. F. J. Bagočius, Vice Prez. J. K. Mažukna ir Iždo Globėjas S. Mockus.

Organizacijos ribos buvo padalintos į 16 rajonų, kuriems buvo paskirta rajonų organizatoriai, kurie gelbėjo kuopų organizatoriams ir tarpininkavo tarpe organizatorių, kuopų ir Centro. Vajuje dalyvavo 16 rajonų organizatorių ir 140 kuopų su 183 organizatoriais.

Laikė vajaus prirašyta 1,530 narių: 1,371 suaugusių ir 159 jaunuolių. Nepriimta 138 suaugę ir 1 jaunuolis. Prirašiusių narių apdrauda neša \$628,100.00 — \$608,150.00 suaugusių ir \$19,950.00 jaunuolių.

Iš tų narių 567 įstojo tik į apdraudus skyrių, o 804 — į apdraudus ir ligoje pašelpos skyrius.

Istojo nariai įmokėjo: į apdraudus skyrių \$2,180.75, į ligoje pašelpos — \$773.77 ir jaunuoliai — \$39.75 arba viso — \$2,922.27.

Sulig rajonų narių prirašyta sekamai: 1 — 103 suaugę ir 4 jaunuoliai; 2 — 89 suaugę; 3 — 325 suaugę ir 26 jaunuoliai; 4 — 17 suaugusių; 5 — 86 suaugę ir 7 jaunuoliai; 6 — 17 suaugusių; 8 — 92 suaugę ir 22 jaunuoliai; 9 — 99 suaugę ir 8 jaunuoliai; 10 — 43 suaugę ir 3 jaunuoliai; 11 — 32 suaugę; 12 — 218 suaugusių ir 24 jaunuoliai; 13 — 93 suaugę ir 6 jaunuoliai; 14 — 5 suaugę ir 1 jaunuolis; 15 — 12 suaugusių; 16 — 23 suaugę ir 9 jaunuoliai.

Laikė vajaus suorganizuota 12 naujų kuopų: 152 — E. New York, N. Y.; 174 — Bay Ridge, N. Y.; 194 — Roxbury, Mass.; 202 — Roslindale, Mass.; 217 — Chicago, Ill.; 231 — Blue Island, Ill.; 276 — Chicago, Ill.; 287 — Flatbush, N. Y.; 319 — Lowell, Mass.; 314 — E. St. Louis, Ill.; 330 — Dorchester, Mass.; 345 — Brooklyn, N. Y.

Nemažiau 10 narių prirašė ir dovanas laimėjo 39 kuopų organizatoriai. Nemažiau 50 narių prirašė ir specialios dovanas laimėjo trys organizatoriai: V. A. Kerševičius, W. Domash ir J. Lekys.

Laikė konkurso išlaidų padaryta (atlyginta kp. organizatoriams paprasto atmokėjimo, konkurso dovanos rajonų organizatoriams, garsinimas per radio, konkursinė literatūra, lipinamų ženkliukų pagaminimas, Daktarui-Kvitėjui atlyginimas ir tt.) \$2,686.42.

Bendrai imant, SLA. Aukstinio Konkurso Vajus davė gerų pasekmių, ypač atsižvelgiant į tai, kad vajus ėjo sunkiuose ekonominiuose laikuose. Pasekmingas jis buvo todėl, kad kaip Vajaus Komisija, Centras, taip ir rajonų bei kuopų organizatoriai ir eiliniai nariai dėjo pastangas, kad pasiekus kogeraišius pasekmių. Šia proga dar kartą visiems minimo vajaus dalyviams tariu širdingą ačiū. (Platesnė SLA. Aukstinio Konkurso Vajaus atskaita tilpo "Tėvynės" No. 46, 1937 m.).

Draugijų Prirašymo Vajus.

Draugijų prirašymo prie Susivienijimo reikalui, Pildomajai Taryba yra padariusi sekamą nutarimą: "Svarstoma draugijų į SLA. priėmimo reikalas. Pastaruoju metu kai kuriose valstijose lokalių draugijų gyvavimas pasidarė labai suvaržytas ir todėl nemaža tokių draugijų, kurios turi likviduotis, kreipiasi į SLA. informacijų, kokių planu jas į mūsų organizaciją priimti. Apsvarsčius, nutarta, tokias draugas raginti prie Susivienijimo prisirašyti ir prie pirmos progos sužinoti iš SLA. Sekretoriaus sąlygas, kuriomis jos gali, kaip draugijos, prisirašyti prie Susivienijimo".

Pasiremdamas šiuo Pildomosios Tarybos nutarimu, su lapkričio 26 d., 1937 m., paskelbiau Vajų Pašelpines Draugas Prie SLA. prirašyti. Šiam vajui laikas neapribotas.

Prirašymui draugijų išskaičiavau keletą planų, sulig kurių galima pašelpines draugas ir klubus prie S. L. A. priimti. Kadangi kiekvienos draugijos būklė yra kitokia (nelygus narių amžius, nelygias duokles moka bei nelygias pašelpas ar pomirtines gauna ir nelygų pinigų kiekį į SLA. gali įnešti), tai bendrų planų čia nūšviesti negalima. Tokie planai galima padaryti tik tuomet, kai iš draugijos ar klubo gaunama pilnos informacijos arba žinios, kurios nušviečia draugijos ar klubo padėtį.

Kiek išrodo, tai pašelpinių draugijų ir klubų susidomėjimas prie SLA. prisirašyti yra gana didelis. Iki šiol gauta jau ištisa eilė atsilauksimų ir taipgi jau ištisai eilei draugijų ir klubų yra pasiūlyti prisidėjimui planai. Mano nuomone, šis vajus bus pasekmingas ir reikšmingas netik mūsų Susivienijimui, bet ir toms draugijoms ir klubams, kurie prie SLA. prisidės, nes daugelio draugijų ir klubų šiandienė būklė jau labai sunki. Šis vajus bus dar reikšmingesnis, kuomet susilauksime didesnės kooperacijos iš mūsų kuopų darbuotojų, ypač organizatorių, kurie gerai apsi pažinę su organizacijos darbais.

M. J. Vinikas,

SLA. Sekretorius.

Sekretoriaus raportas priimtas vienbalsiai ir visi atlikti darbai ratifikuoti.

5. Nutarta, kad visi Pildomosios Tarybos nariai asmeniškai apžiūrėtų atremontuotą SLA. namą Brooklynje. Tokis namo apžiūrėjimas įvykinta tuojaus šią sesiją uždarus.

Antrą sesiją Prezidentas F. J. Bagočius uždarė 5 val. popietų, pranešdamas, kad trečia sesija prasidės 10 val. ryte kovo 2 d., 1938 m.

SESIJA TREČIA.

Trečią sesiją Prezidentas F. J. Bagočius atidarė kovo 2 d., 1938 m., SLA. Centro Raštinėje, 307 W. 30-th St., New York, N. Y. Sesijoje dalyvavo: Prez. F. J. Bagočius, Vice Prez. J. K. Mažukna, Sekr. M. J. Vinikas, Iždin. K. P. Gugis, Iždo Glob. S. Mockus ir E. Mikuziūtė, Dakt. Kvotėjas Dr. J. S. Stanislovaitis ir spec. kom. narys S. A. Cibulskas.

6. Iždininkas K. P. Gugis pradeda skaityti savo raportą. Kadangi raportas įvairių skaitlinių apie SLA. stovį susideda iš 48 puslapių, pagaliau skaitlinės yra tos pačios, kaip ir Sekretoriaus raporte, tad laiko sutaupymui sutikta, kad Iždininkas raportuotų tik svarbesnes dalis ir abelnas SLA. stovio skaitlines. Išsklausius Iždininko raportą — vienbalsiai priimtas. Kadangi šis raportas bus išduotas Seimui ir tilps Seimo protokole, tad vietos taupymui "Tėvynėje" sutikta raportą neskelbti šiame protokole.

7. Iždininkas K. P. Gugis raportuoja apie SLA. nuosavybės paimtus namus Chicagoje, kurie pavesti Iždininko K. P. Gugio priežiūrai. Išsklausius Iždininko platų raportą apie nuosavybę priežiūrėjimą ir padarytus pataisymus, raportas vienbalsiai priimtas ir taip pat vienbalsiai užgirta visi Iždininko Gugio atlikti namų pataisymai ir tuo reikalu padarytos išlaidos.

8. Iždo Globėjai S. Mockus ir E. Mikuziūtė raportuoja žodžiu iš savo pareigose veiklos. Raportas vienbalsiai priimtas.

9. Išpildymui pereito Seimo nutarimo, kad SLA. finansinio stovio raportą sekančiam Seimui prirengtų "Public Accountant", nutarta įgalioti SLA. Iždo Globėjus S. Mockų ir E. Mikuziūtę toki "accountant" pasamdyti su ta vienką sąlyga, kad tokiam "accountantui" būtų mokama ne daugiau 20 dol. į dieną, įmant į tą sumą kelesonės lėšas ir visas kitas išlaidas.

Trečią sesiją Prezidentas F. J. Bagočius uždarė 2-ą val. popietų, pranešdamas, kad ketvirta sesija prasidės 3 val. popietų.

SESIJA KETVIRTA.

Ketvirtą sesiją Prezidentas F. J. Bagočius atidarė 3-čią val. popietų, SLA. Centro Raštinėje. Sesijoje dalyvauja visi dalyvavusieji trečioje sesijoje.

10. SLA. Daktaras Kvotėjas Dr. J. S. Stanislovaitis išduoda žodžiu raportą iš savo urėde veiklos. Raportas vienbalsiai priimtas.

11. Nutarta įgalioti SLA. Sekretorių elgtis pagal savo geriausią nuožūrą tokiems atsitikimams, kuomet SLA. narys trumpai sirgs numiršta, kad jo pašelpos išmokėjimui No. 2 blankos nereikėtų paliūdyti narį gydyžiusiam: daktarui. Pašelpos išmokėjimas skaitysis teisėtu, je: SLA. Sekretoriaus nuožūra bus patenkinančių pašelpos išmokėjimui dokumentu vien kuopos valdybos ir ligonių lankytojų parašais paliūdyta No. 2 blanka.

12. SLA. namo, 193-197 Grand St., Brooklyn, N. Y. remonto komisija: F. J. Bagočius, M. J. Vinikas ir S. A. Cibulskas išduoda raportą, kokis remontas padarytas ir kokios susidėjusios aplinkybės privertė komisiją baigti pradėtą darbą virš numatytos samatos už remontą ir kiek pinigų išleista bei visas kitas atlikto remonto smulkmėnas. Kadangi Prezidentas Bagočius yra komisijos nariu, tai pasitraukia iš pirminko vietos ir pirminko vietą užima Vice Prezidentas J. K. Mažukna. Išklaušius komisijos raportą paaiškėjo, kad namo remonto kainavo \$32,045.00, o visos inventorių kainavo \$6,896.00 Komisijos raportą priimti įnešimas balsuojamas vardošaukiu. Už įnešimą komisijos raportą priimti balsavo: F. J. Bagočius, M. J. Vinikas, K. P. Gugis, S. Mockus, E. Mikuziūtė su pastaba, kad komisija išleido daugiau pinigų, negu buvo autorizuota išleisti, Dr. J. S. Stanislovaitis taip pat su pastaba, kad komisija pradėdama darbą žinojo, kad remontas daugiau kainuos, negu buvo numatyta išleisti; prieš įnešimą balsavo J. K. Mažukna.

13. SLA. namo, 621-631 E. Main St., Waterbury, Conn., remonto komisija susideda iš: F. J. Bagočiaus, M. J. Viniko ir T. Mato, išduoda raportą, kokis remontas baigiamas daryti ir kiek jau iki šiol šio namo remontui išleista. Iš komisijos raportu paaiškėjo, kad atatinamas remontas kainuos daugiau, negu buvo numatyta remontui išleisti. Komisijos raportas priimtas ir komisija įgaliota remontą baigti atatincomam namo pataisymui, tačiau su ta sąlyga, kad visas remontas neviršintų \$10,000.00. Jei remontas baigiamas viršintų šią sumą, tai remonto komisija atsilauks Pildomosios Tarybos, kad gauti autorizavimą didesnė išlaidoms.

14. SLA. Centro namo, 307 W. 30-th St., New York, N. Y., šilumos įvedimo komisija: M. J. Vinikas, S. A. Cibulskas ir F. J. Bagočius išduoda raportą, pranešdamas, kad įvesta centralinis viso namo apšildymas garu įvesta karštas vanduo name gyvenantiems nuomininkams ir SLA. raštinėje bei spaustuvėje. Taip pat virtuvė padaryti pataisymai. Visas darbas kainuos \$2,010 kuomet bus visas galutinai baigta. Komisijos raportas priimtas ir užgirta komisijos atliktas darbas.

15. SLA. spaustuvės sumodernizavimo komisija: F. J. Bagočius, M. J. Vinikas ir S. E. Vitaitis raportuoja, kad nupirko naują raidžių statomąją mašiną Intertype su keturiais magazinais, dabar turint mašinoje raidės

nuo septynių ir pusės punktų iki 24 punktų, dešimties skirtingų rūšių. Viskas kainuoja \$5,162.78, atskaičius gautą kreditą už senąją mašiną. Taipgi nupirka spaustuvę metalui ir medžiui apkapoti piuklas, už kurį užmokėta \$175.00. Komisijos raportas vienbalsiai priimtas.

16. Kadangi Daktaras Kvotėjas pranešė, kad po šios sesijos išvažiuoja namo, nes profesijos reikalai neleidžia ilgiau Pildomosios Tarybos suvažiavime dalyvauti, tad apsvastyta kylančius mažus keblumus pašelpų išmokėjime sulig tulų, ypač moterų, ligų neaiškumų. Kad nariams pašelpų išmokėjimas nebūtų sutrukdytas ir kad nereikėtų Pildomosios Tarybos apskunkinti krivulėmis tokiems reikalais, sudarant bereikalingas išlaidas, nutarta įgalioti Daktarą Kvotėją Dr. J. S. Stanislovaitis ir Sekretorių M. J. Vinikas tokius kylančius keblumus išspręsti.

Ketvirtą sesiją Vice Prezidentas J. K. Mažukna uždarė 7 val. vakare, paskelbdamas, kad penkta sesija prasidės 9 val. ryte, kovo 3 d.

SESIJA PENKTA.

Penktą sesiją Vice Prezidentas J. K. Mažukna atidarė 9:15 val. ryte kovo 3 d., 1938 m., SLA. Centro Raštinėje, 307 W. 30-th St., New York, N. Y. Sesijoje dalyvauja: Prez. F. J. Bagočius, Vice Prez. J. K. Mažukna, Sekr. M. J. Vinikas, Iždin. K. P. Gugis, Iždo Glob. S. Mockus ir E. Mikuziūtė ir spec. kom. narys S. A. Cibulskas.

14. SLA. Jubilėjaus Komisija išduoda raportą SLA. Aukstinio Jubilėjaus Albumo išleidimo reikalais. Pirmiausiai Albumo redaktorius S. E. Vitaitis perskaito sekamą savo raportą:

SLA. Aukstinio Jubilėjaus Albumo Redaktoriaus RAPORTAS

Pildomosios Tarybos Suvažiavimui.

Gerb. SLA. Pild. Tarybos Nariai:

Jau pereinam Pildomosios Tarybos suvažiavimui, įvykusiam lapkričio 16—21 dd., 1936 m., raportavau, kad po pertraukimui su praeitu SLA. Seimu darbų prie Albumo, visoje pilnumoje darbą atnaujinti tebuvo galima tik su lapkričio 22 d., 1936 m., kuomet pasibaigė laikas priėmimui atvaizdų į Albumą, kaip tą buvo nustatiusi SLA. Jubilėjaus Komisija. Tačiau praktikoje ne visuomet galima pilnai prisilaikyti nutarimų, ypač kuomet reikalingas liečia plačiosios visuomenės pagelbą. Taigi ir Albumui atvaizdus dar teko priimti iki pradžiai 1937 metų. Kad ir labai pavėluotai prisistūti SLA. veikėjai, arba apmokamų atvaizdų nebuvo galima atvesti. Ypatingai toki buvo reikalingi atvaizdai, kurie susiję su praeitu SLA. Seimu, kaipo Jubiliejinį SLA. Metų Seimu, ir visuų metų veikimu.

Taigi galutinai suplanuotas darbas tebuvo galima pradėti tik su pradžia vasario mėnesio, 1937 m. Buvo dedamos visos pastangos kuogreičiausiai Albumų išleisti. Tačiau nežiurint visų mano ir mano bendradarbių pastangų, nežiurint to, kad dirbau ir vakarais prie Albumo darbų, Albumas baigtas spausdinti tik pradžioje birželio mėnesio, 1937 m. Užėmė apie tris savaites Albumo apdarymas (įrišimas) ir tuojaus pradėta siuntinėti Albumas jį užsisakiusiems prenumeratoriams ir kitiems.

Kadangi man priseina raportuoti tik kaipo Albumo redaktoriui, tai nesigilinsiu į tas Albumo išleidimo sritis, kurias raportuos administracija, butent į medžiaginę ir finansinę atskaitomybę. Galui pažymėti tik tiek, kad stengiausi komžiausia pagelbos samdyti, kad Albumo išleidimas apseitų koekonomiškiausiai. Išskiriant nedidelę p. A. B. Strimačio pagelbą prie sulpinimo puslapiams pavyzdžių formų ir menkos apmokamos pagelbos už surinkimą klišių pagal sudarytas puslapių formas, vienas atlikau visą suredagavimo ir puslapių sudarymo spaustuvėje darbą.

Kokis sutauptumas pasiekta man puslapius spaustuvėje sudarant, galima spręsti iš sekamo apskaitilavimo: Blanchard Press spaustuvė, kuri yra unijinė, iš karto nenorėjo sutikti, kad puslapiai būtų sudaromi ne unijinė spaustuvėje ir todėl reikalavo, kad ir puslapių sudarymas turi būti atliktas minėtoje spaustuvėje. Pagal unijos spaustuvės nustatytas kainas, je reikalavo po \$3.50 už udarymą vieno puslapio ir turėjo būti pristatyta jiems netik jau gatavai sulipinti pavyzdiniai puslapiai ir gavos klišės, bet ir visa gatavai sustatyta medžiaga, parašai po atvaizdais ir kita. Taigi, 304 Albumo puslapių udarymas būtų kainavę \$1,064.00 ir prie tam būtų reikėję man, kaipo redaktoriui, vistiek priežiūrei puslapių udarymą. Pavyko mums šią kliūtį nugaltuoti tuo aiškinimu, kad Albumas leidžiamas ne anglų kalba ir Blanchard spaustuvė negalinti to darbo atlikti.

Zinoma, man dėl to prisėjo gana sunkiai dirbti, kuomet ir Albumo redagavimas, ir redagavimo reikalais susirašinėjimas atvaizdų ieškant ir, pagaliau, spaustuvėje gana kebliose aplinkybėse dėl tinkamų įrankių trūkumo puslapių sudarymas reikėjo atlikti. Bet tenkinamasi tuo, kad sutauptyta virš \$1,000 Albumo išleidimo reikalui. Tik visokio darbo turint, kaip minėjau, prisėjo dirbti ir vakarais bei šventomis dienomis viršlaikis. Viso prie Albumo darbų viršlaikio išdirbau 238 valandas, kas be lvių valandų sudaro 6 darbo savaites, skaitant po 40 valandų darbo savaitę. Už šį viršlaikį jokio atlyginimo neėmiau, išskiriant susidariusių išlaidų atlyginimą. Viršlaikį dirbant, įvairiais reikalais važinėjimui ir siuntiniam išo išlaidų susidarė \$29.05, kurias SLA. Jubilėjaus Komisija man apmokėjo.

Peržiūrėjęs Albumo prenumeratorių ir šiaip už atvaizdų patalpinimą užsimokėjusių sąrašą, pastebėjau, kad 168 SLA. veikėjai, kurių atvaizdai Albumo telpa kaino užsitarnavusių veikėjų, nėra Albumo užsiprenumeravę. Todėl prirengiau atatinkamą paraginimo laiską S. A. Jubilėjaus Komisijos vardu ir visiems išsiuntinėčiau balandžio 16 d., 1937 m. Iš tokio skaičiaus išsiuntintų paraginimų, rodos, ne daugiau 10 veikėjų atsiumtė savo prenumeratas. Kiti paraginti visiškai jokio dėmeio į tai nekėreipė.

Baigiant Albumą spausdinti pradėjau "Tėvynėje" tiek redakcijos rašiniais, tiek įvairiais pranešimais ir paraginimais skatinti SLA. kuopas ir veikėjus visomis galėmis platinti Albumą. Pagaliau praėjus vasaros karščiams įvedžiau nuolatinį Albumo agitacijai skyrių "Tėvynėje", kuriame veikėjų pranešimais pasiremdamas vedžiau intensyve agitaciją Albumo platinimui. Plates-

ni aiškinimai šiuo reikalu nereikalingi, nes visi Pildomosios Tarybos nariai, be abejonės, tai matė "Tėvynėje". Galia pridurti tik tiek, kad vis tik nesulaukta iš SLA kuopų ir veikėjų tokių pastangų Albumo platinimui, kokių buvo tikėtasi.

Jau Pildomosios Tarybos nariams yra žinoma, kad SLA Jubilėjaus Komisija nutarė apdovanoti Albumu SLA veteranus. Taigi su pagalba SLA. Prezidento ir Jubilėjaus Komisijos pirmininko, adv. F. J. Bagočius, priengiau atatinamą SLA. veteranams pasveikinimą, kuris su kiekvieno veterano atspausdintu vardu ant paaukuotos popieriaus lipintos į Albumą ir išsiuntinėta visiems gyviesiems SLA. veteranams, kuriuos galėjome susėkti pagal SLA. Centro Raštinės rekordus, arba kurie atsišaukė tokiais veteranais save įrodę. SLA. veteranams Albumą išsiuntinėta 64, tiek gyvų SLA. narių su rasta, kurie įstojo į SLA. pirm 16-to Seimo, 1901 m., ir kurie iki šiol išbuvo SLA. nariais. SLA. Jubilėjaus Komisija tokius narius pripažino veteranais ir jie apdovanojami Albumu su atatinamu pasveikinimu, pasirašytu visų SLA. Pildomosios Tarybos narių ir Albumo bei "Tėvynės" redaktoriaus.

Tai tiek iš mano darbų prie Albumo, kaip jo redaktoriaus, suglaustoje formoje apie tai galiu raportuoti. Baigdamas noriu pabrėžti, kad SLA. Sekretorius ir Jubilėjaus Komisijos išdininkas Dr. M. J. Vinikas Albumo išleidimo reikalais nuosirdžiai kooperavo ir priengė Albumo rodyklę. Taip pat nuosirdžiai kooperavo visi SLA. Jubilėjaus Komisijos nariai, ypatingai jos sekretorius ir praėjusio darbo atvaizdą rinkėjas p. A. B. Strimaitis. Pagaliau reikia priminti, "Tėvynės" spaustuvės statėjas p. M. L. Vasil'as labai daug gelbėjo ir veitui vakarais dirbo prie Albumo darbų, susitardamas tekstus parašų po atvaizdais ir kitą medžiagą. Nuosirdžiai gelbėjo ir kiti "Tėvynės" spaustuvės darbininkai. Visiems tariau nuosirdžiai ačiū! Apie atliktą darbą palieku Tamstoms patiems spręsti.

S. E. Vitaitis,
Albumo Redaktorius.

Reportas priimtas vienbalsiai.

15. SLA. Jubilėjaus Komisijos pirmininkas F. J. Bagočius raportuoja žodžiu apie Albumo išleidimo darbus. Toliau perskaitomas sekretoriaus A. B. Strimačio raštas, kuris yra pagaliau išdininkas M. J. Vinikas perskaito sekantį pajamų ir išlaidų raportą:

SLA. Auksinio Jubilėjaus Komisijos IZDININKO RAPORTAS Pildomosios Tarybos Suvažiavimui Kovo 1 d., 1938 m.

SLA. Auksinio Jubilėjaus Komisijos piniginių apyvarta, iki kovo 1 d., 1938 m. buvo sekama:

I e i g o s

Albumo prenumerata, pardavimas ir tt.	\$3,749.00
Pakabėlių parduota	79.68
Lipinimo ženklelių parduota	60.70
Paskolinta iš Mišraus Fondo	10,000.00

Viso ----- \$13,889.38

I š l a i d o s

Albumų spauda	\$6,535.70
Paveikslų klėsės	1,579.42
Algos ir viršlaidis	2,954.08
Pastas ir ekspresas	190.31
Persuontimo dėžutės	92.31
Kelionės ir paveikslų rinkimas	143.11
Mišrios išlaidos	112.57

Viso ----- \$11,607.50

Pakabėlių pagaminimas	\$541.82
Lipinimo ženklelių pagaminimas	72.00
Paskola Jubilėjinio Seimo Komisijai	100.00

Bendrai viso ----- \$12,321.32

Pinigai komisijos rankose ----- 1,568.06

Viso ----- \$13,889.38

Dar Neapmokėtos Skaikaitos

Blanchard Press už spaudą	\$458.20
Už paveikslų klėsės	481.07
Strimačio kelionių išlaidos	79.00

Viso ----- \$1,018.27

Albumų Atskaityta

Albumų atspausdinta	5,191
Išsiūsta prenumeratoriams	1,032
Išsiūsta veteranams	63
Išsiūsta agentams	25
Sunaudota pavyzdžiams	10
Dingusių Albumų	1
Centre randasi	4,060

Viso ----- 5,191

Lipinamų Ženklelių Atskaityta

Lipinimo ženklelių atspausdinta	5,000
Pasilikto pas p. Bagočių	972
Centrai pristatyta	4,028
Kuopoms išsiuntinėta	2,192
Parduota	165
Centre randasi	1,671

Viso ----- 4,028

Pakabėlių Atskaityta

Odinių pakabėlių pagaminta	520
Retežinių pakabėlių pagaminta	494

Viso ----- 1,014

Kuopoms išsiuntinėta

Odinių pakabėlių	241
Retežinių pakabėlių	226
Centre randasi	
Odinių pakabėlių	279
Retežinių pakabėlių	268

Viso ----- 1,014

Lipinimo ženkleliai kainavo ----- \$70.75

Gauta už parduotus ženklelius ----- \$57.65

Išleista virš įeigų ----- \$13.10

Pakabėlės kainavo ----- \$541.82

Gauta už parduotas pakabėles ----- \$79.68

Išleista virš įeigų ----- \$462.14

Albumo išlaidos, priskaitant skolas ----- \$12,625.77

Gauta už Albumus ----- 3,749.00

Išleista virš įeigų ----- \$8,876.77

Yra tikimasi Albumo išlaidas sumažinti keliais šimtais dolerių, kuomet bus galutinai susitaikinta su Blanchard Press apie tulas dalis saskaitas, kurias komisija kvestijonavo. Tuo tarpu išrodo, kad tą saskaitą galėsime numazinti ant kokių \$300.00.

M. J. Vinikas,
Komisijos išdininkas.

Pildomoji Taryba išklausi SLA. Jubilėjaus Komisijos narių raportą Albumo išleidimo reikalui, randa reikalingu pareikšti apgailestavimą, kad SLA. Jubilėjaus Komisija buvo priversta išleisti daugia pinigų, negu Pildomoji Taryba buvo numaciusi, kuomet nutarė Albumą leisti. Su šia pastaba SLA. Jubilėjaus Komisijos raportas vienbalsiai priimtas.

16. Nutarta SLA. Jubilėjaus Komisiją likviduoti ir jos žinioj buvusį turtą: SLA. Auksinio Jubilėjaus Albumo egzempliorius bei esamus komisijos izde pinigus perkelti į SLA. Literatūros Fondą, iš kurio bus atlyginta gauta paskola išleidimui Albumo.

17. Nutarta nemokamai pasiūsti Albumą žymesnių lietuvių laikraščių redakcijoms Amerikoje ir užsienyje, bei knygynams ir asmenims, kuriems Albumas reikalingas Amerikos lietuvių istorijos rekordavimo reikalui. Pasitikima, kad lietuvių laikraščiai paminės Albumo išleidimo faktą ir pagarsins jį savo skaitytojų žiniui.

18. Nutarta užgirti SLA. Jubilėjaus Komisijos nustatytą Albumo kainą \$5.00, bet SLA. nariams Albumą parduoti už pusę kainos.

19. SLA. Jubilėjinį Metų atžymėjimui išleistas pakabėlės prie laikrodėlių ir lipinamus ženklus perkelti SLA. Lėšų Fondan.

20. Kadangi SLA. Lėšų Fondas raportuojamas valstijų apdraudus departamentams kaip vienas fondas, tik atžymint skaitlinėmis išlaidas, kiek kainuoja SLA. administravimas ir SLA. organo leidimas, todėl nutarta ir SLA. apyskaitose šio fondo nedalyti į "Tėvynės" leidimo fondą ir Lėšų Fondą ir raportuoti SLA. apyskaitose kaip vieną fondą, tik atskiromis skaitlinėmis atžymint "Tėvynės" leidimo išlaidas ir SLA. administravimo išlaidas. Šita reforma žymiai sutrumpins ir palengvins SLA. apyskaitų prirengimą.

21. SLA. Morgičių Komisija: F. J. Bagočius ir S. Mockus raportuoja apie savo veikimą naujų morgičių davimo srityje. Reportas vienbalsiai priimtas.

22. SLA. morgičių išdavimui ir tvarkymui ateityje, papildant pirmesnius Pild. Tarybos nutarimus ir priimtą praktiką, šiūmi yra nustatoma sekanti tvarka, kuria vadovausis SLA. Specialė Morgičių Komisija:

1) Duodant ir užtvirtinant SLA. paskolas sekurotas ant nejudomų nuosavybių (morgičių) ateityje, turi būti prisiilaikyta, kiek galima, platesnės diversifikacijos, kad paskolos nesukoncentruotų tikiai keliuose miestuose ir poroj ar trejetoj valstijose.

2) Duodant tokias paskolas, komisija, apart rekomendacijų paskirtų įkainuotojų (appraisers), gali padaryti dar tolimesnį nuosavybės vertės patikrinimą per Pildomosios Tarybos narius arba vietinius, žinomus, SLA. veikėjus.

3) Komisija yra toliau įgaliojama:

a) Visuose tokių paskolų (morgičių) davimuose, komisija, pasiremdama Pild. Tarybos krivulės didumos narių daviniais, daro nutarimą, nustatant terminą, atmokėjimą, nuosimčius ir kitas reikalingas išlygas.

b) Pasibaigus morgičių terminui, SLA. Izdininkas kartu su komisija, padarius reikalingą nuosavybės vertės ištyrimą, turi teisę atnaujinti arba pratęsti tokius morgičius patogiausiomis išlygomis.

c) Reikalui esant ir skolininkui padavus Pild. Tarybai prašymą, nurodant priežastis, kurias komisija ras rimtomis, komisija turi teisę laikinai principo numokėjimus suspenduoti.

Vice Prezidentas J. K. Mažukna penktą sesiją uždarė 2:30 val. popietų, pranešdamas, kad šešta sesija prasidės 3:30 val. popietų.

SESIJA SESTA.

Šeštą sesiją Vice Prezidentas J. K. Mažukna atidarė 3:45 val. popietų. Sesijoje dalyvauja visi penktoje sesijoje dalyvavusieji ir Kontrolės Komisijos pirm. S. Gegužis.

23. SLA. Investmentų Komisija: K. P. Gugis, M. J. Vinikas ir E. Mikužiūtė raportuoja iš savo veiklos bondų investavimų reikalais. Be komisijos narių raportų, pakviestas atsilankęs į Pild. Tarybos suvažiavimą Standard Statistics Kompanijos atstovas, p. A. Crabbe, kuris paaiškino kokių pagrindų jie daro rekomendacijas Susivienijimui pardavimo ir pirkimo bondų reikalais, kaip Susivien. pasamdymo patarėjai bondų investavimams. Išklausius komisijos raportą ir p. Crabbe paaiškinimus patirta, kad Investmentų Komisijos veikimas eina patenkinančiai SLA. bondų portfolio sutvirtinimui ką užtikrino ir p. Crabbe. Komisijos raportas vienbalsiai priimtas ir visos atliktos tranzakcijos vienbalsiai užgirtos.

25. Bruck Wiesner namo perėmimo SLA. nuosavybės Komisija: K. P. Gugis, J. K. Mažukna ir M. J. Vinikas raportuoja šio investavimo reikalus. Iš komisijos raportą paaiškėjo, kad M. O. Wiesner pasiūlęs šį namą iš Susivienijimo nupirkti. Komisijos raportas vienbalsiai priimtas. Apsvarčius M. O. Wiesner pasiūlymą namą pirkti, atrasta siūlomoms sąlygoms nepriimtiniomis. Nutarta aukščiau išvardintą komisijai palikti veikti ant toliau su pilnomis teisėmis namą išnuomuoti ar parduoti galimai geriausiomis Susivienijimui sąlygomis, taipgi įgaliojama komisija daryti ir pasirašyti visus reikalingus dokumentus ir kitus popierius namo išnuomavimui ar pardavimui, o Sekretorius M. J. Vinikas įgaliojamas palydėti visus tokius dokumentus.

Šeštą sesiją Prezidentas F. J. Bagočius uždarė 8-tą val. vakare, paskelbdamas, kad septinta sesija prasidės 9:30 val. ryte kovo 4 d., 1938 m.

SESIJA SEPTINTA.

Septintą sesiją Prezidentas F. J. Bagočius atidarė 9:30 val. ryte kovo 4 d., 1938 m., SLA. Centro Raštinėje, 307 W. 30-th St., New York, N. Y. Sesijoje dalyvauja: Prez. F. J. Bagočius, Vice Prez. J. K. Mažukna, Sekr. M. J. Vinikas, Izdin. K. P. Gugis, Izdo Glob. S. Mockus, E. Mikužiūtė ir Kontrolės Komisijos nariai S. Gegužis ir S. A. Cibulskas.

26. Skaitomas pirmos, antros, trečios, ketvirtos, penktos ir šeštos sesijų protokolais ir priimtas kaip užrašytas.

27. Raportuoja Chicagos Liet. Auditorijoj SLA. investavimo saugojimui kom.: K. P. Gugis, M. J. Vinikas ir J. K. Mažukna. Iš raportą paaiškėjo kas iki šiol atlikta ir kokioj padėty visos reikalas stovi. Komisijos raportas priimtas ir komisija įgaliojama veikti pilnomis teisėmis, kaip ir pati Pildomoji Taryba, šio investavimo apsaugojimui Auditoriją pirkti ar parduoti, daryti ir pasirašyti reikalingus tokioms tranzakcijoms dokumentus, taipgi SLA. Sekretorius M. J. Vinikas įgaliojamas palydėti visus tokius dokumentus.

28. SLA. Kontrolės Komisijos pirm. S. Gegužis vardu visos komisijos raportuoja, kad adv. K. Jurgelionis yra padavęs raštą pavadintą perspėjimu bei paraginiimu prieš Pildomą Tarybą ir SLA. Prezidentą F. J. Bagočių ir Sekretorių M. J. Viniką. Perskaito perspėjimą ir papildomą paaiškinimą. Po to į daromus rašte užmetimus padėty paaiškina SLA. Prezidentas ir Sekretorius, užgindami rašte daromų įtarimų pamatinumą. Pagaliau SLA. Sekretorius M. J. Vinikas suteikia Kontrolės Komisijos nariams savo raštinės knygas ir visus rekordus, iš kurių komisija gali persitikrinti esamą padėty rašte kalbamais reikalais. Kontr. Kom. nariai pranešė, kad jie imasi SLA. Sekretoriaus knygas ir kitus rekordus patikrinti.

Septintą sesiją Vice Prezidentas J. K. Mažukna, kuris užėmė pirmininko vietą, uždarė 1:30 val. popietų, pranešdamas, kad aštunta sesija prasidės 2:30 val. popietų.

SESIJA AŠTUNTA.

Aštuntą sesiją Vice Prezidentas J. K. Mažukna atidarė 2:30 val. popietų, SLA. Centro Raštinėje. Sesijoje dalyvauja visi praeitoje sesijoje dalyvavusieji Pildomosios Tarybos ir Kontrolės Komisijos nariai.

29. Ratifikuojama krivulė No. 118, kuria išspręsta velionio Jono Matuko, nario SLA. 29 kuopos, Westville, Ill., \$18.50 pašepos ir \$150 pomirtinės išmokėjimas. Pomirtinė neteisėtai užrašyta jo draugui, Stasiui Jutkevičiui. Kuopos sekretorius liudija, kad velionis paliko moterį, Julę Matukienę, kuri rūpinosi jo palaidojimu, ir keturis vaikus. Apsvarčius nutarta pašepą ir pomirtinę išmokėti jo moteriai, Juliei Matukienei, pasiremiant SLA. konstitucija, Skyrius VIII, paragrafu 18, sub-part. 1 ir paragrafu 19.

30. Svarstoma išmokėjimas pomirtinės velionio Antano Kiverio, nario SLA. 303 kuopos, Shenandoah, Pa. Pomirtinė užrašyta jo draugui, Raymond Mentosky, kas yra neteisėtai sulig SLA. konstitucijos patvarkymų. A. J. Sakolosky, kuris palaidojo A. Kiverį, tapo paskirtas velionio turto administratorium. Susitarus velionio turto administratoriui su Lietuvos Generaliniu Konsulu, kuris atstovauja velionio giminės Lietuvoje, kad pomirtinė \$600.00, bendru čekiui, būtų išmokėta Lietuvos Gen. Konsului ir administratoriui A. J. Sakolosky, čekį pasiunčiant Lietuvos konsului. Tokis pomirtinės išmokėjimas vienbalsiai užgirtas.

31. Ratifikuojama krivulė No. 131, kuria išspręsta išmokėjimas \$150 pomirtinės velionio Motiejus Matulio, nario SLA. 132 kuopos, Seltzer, Pa. Pomirtinė užrašyta jo draugui, Juozui Čižauskiui, pas kurį jis tada gyveno, tačiau per paskutinius dešimtis metų jis gyveno pas Tamą Margelį, kuris rūpinosi jo palaidojimu ir todėl vietinė kuopa pripažįsta išmokėjimą palaidojimo lėšų Tamui Margeliui. Apsvarčius nutarta išmokėti \$150 Tamui Margeliui palaidojimo lėšoms.

32. Ratifikuojama krivulė No. 132, kuria išspręsta išmokėjimas \$600 pomirtinės velionio Stasio Grinevičiaus, nario SLA. 221 kuopos, Duryea, Pa. Pomirtinė užrašyta jo seserims gyvenančioms Lietuvoje: Marei Bakanienei ir Ursulei Grinevičiutei, kurios negalėjo rūpintis jo palaidojimu. Jess L. Rutkoski, kuris paskirtas velionio turto administratorium, prašo, kad iš minimos pomirtinės jam būtų išmokėta \$150 palaidojimo lėšų pagal SLA. konstitucijos patvarkymą, Skyrius VIII, paragrafo 19-to. Apsvarčius nutarta \$150 iš pomirtinės išmokėti velionio turto administratoriui, Jess L. Rutkoski.

33. Ratifikuojama krivulė No. 139, kuria išspręsta velionio Mateušo Tiklakio, nario SLA. 23 kuopos, Shenandoah, Pa., \$300 pomirtinės ir \$11.50 pašepos išmokėjimas. Pomirtinė užrašyta jo moteriai, Marei Tiklakienei, kuri mirė liepos 30 d., 1930 m. Gautas velionio povalkių, Joseph Medalis, Margaret Medalis ir Tessie Cominski, afideivitas, kuriame liudijama, kad velionis nepaliko vaikų nei giminių, kurie turėtų teisę prie pomirtinės gavimo ir todėl sulig prisiūsto Margaret Medalis ir Tessie Cominski Power of Attorney, įgalioja jų brolį Joseph Medalis, išskolektuoti jų priklausomą dalį jų patėvio pomirtinės. Apsvarčius nutarta pamirtinę \$300 ir pašepą \$11.50 išmokėti jo posuniui, Joseph Medalis.

34. Ratifikuojama krivulė No. 141, kuria išspręsta velionio Justino Kaspučio, nario SLA. 211 kuopos, Mahanoy City, Pa., \$300 pomirtinės išmokėjimas. Pomirtinė užrašyta jo pusbroliui, Juozui Bobinui, kuris atsisakė velionį laidoiti ir taipgi nesutinka atsisteiti graboriui, L. Traskauskui, už palaidojimą, todėl kuopa pripažįsta išmokėjimą pusę pomirtinės palaidojimo lėšų graboriui, o kitą pusę pašelpgaviui, Juozui Bobinui. Apsvarčius nutarta išmokėti \$150 L. Traskauskui palaidojimo lėšoms pasiremiant SLA. konstitucija, Skyrius VIII, paragrafu 19, ir \$150 Juozui Bobinui.

35. Ratifikuojama krivulė No. 148, kuria išspręsta velionio Jurgio Cickevičiaus, nario SLA. 164 kuopos, Frackville, Pa., \$1,000 pomirtinės išmokėjimas. Pomirtinė užrašyta jo seseriai, Onai Cickevičiutei-Baciūskienei, kuri gyvena Lietuvoje ir todėl negalėjo rūpintis velionio palaidojimu. Velionio Frackville, Pa. gyvenantis brolis,

Andrius Cickevičius, rūpinosi jo palaidojimu ir kuopa prašo, kad iš pomirtinės išmokėtume jam \$150 padengimui palaidojimo lėšų. Apsvarčius nutarta išmokėti \$150 Andriui Cickevičiui apmokėjimui laidotuvių lėšų pasiremiant SLA. konstitucija, Skyrius VIII, paragrafu 19-tu, likusius \$850 išmokėti jo seseriai, Onai Baciūskienei.

36. Ratifikuojama krivulė No. 152, kuria išspręsta velionio Jono Zelbo, nario SLA. 274 kuopos, Spring Valley, Ill., \$300 pomirtinės išmokėjimas. Pomirtinė užrašyta Jurgiui Gloveckui, kuris rūpinosi jo likimu nuo 1933 m. iki pat mirties liepos 10 d., 1936 m. ir prašo, kad jam išmokėtume visą pomirtinę. Kadangi velionio giminių, kurie turėtų teisę prie šios pomirtinės, neatsisaukė bėgy vienu metu po velionio mirties, apsvarsčius nutarta pomirtinę išmokėti velionio paskirtam pašelpgaviui, Jurgiui Gloveckui.

37. Ratifikuojama krivulė No. 153, kuria išspręsta velionio Jono Visčiulio, nario SLA. 80 kuopos, Dickson City, Pa., \$600 pomirtinės išmokėjimas. Pomirtinė neteisėtai užrašyta tam, kas mirusį palaidos. Kuopa pripažino \$150 iš pomirtinės palaidojimo lėšų padengimui Agotai Adomaitienei, kuri atsisakė priimti minimą sumą, norėdama gauti visus \$600, sulig palikto velionio Jono Visčiulio afideivito. Graborius, Leon N. Mruk, prašo, kad jam būtų išmokėta \$150 iš pomirtinės palaidojimo lėšoms ir kuopa persvarčius pomirtinės išmokėjimo klausimą, nutarė jam išmokėti \$150 iš pomirtinės apmokėjimui laidotuvių lėšų. Apsvarčius nutarta \$150 išmokėti graboriui, Leon N. Mruk, o likusią dalį pomirtinės išmokėti giminiams, kuomet jie tos pomirtinės atsisauks.

38. Ratifikuojama krivulė No. 157, kuria užgiriama velionio Martino Petrausko, nario SLA. 278 kuopos, Hamilton, Ont., \$150 pomirtinės išmokėjimas. Pomirtinė neteisėtai užrašyta tam, kas mirusį palaidos. Kuopos valdyba liudija, kad Mateušas Kumpauskas turėjo \$25.18 išlaidų ir prašo, kad jam būtų išmokėta minima suma iš pomirtinės palaidojimo lėšoms. Apsvarčius nutarta \$25.18 išmokėti Mateušui Kumpauskui, o likusią dalį pomirtinės giminiams kuomet atsisauks.

39. Ratifikuojama krivulė No. 161, kuria išspręsta velionės Antaninos Grebliekienės, narės SLA. 23 kuopos, Shenandoah, Pa., \$150 pomirtinės išmokėjimas. Pomirtinė užrašyta jos draugui, Jonui Staniskui, kuris mokojo jos duokles per kelis paskutinius metus. Užrašymas padarytas su Centro žinia ir sutikimu, nes jos vyras ir vaikai mirę. Kuopa pripažįsta pomirtinės išmokėjimą J. Staniskui. Apsvarčius nutarta pomirtinę išmokėti Jonui Staniskui.

40. Ratifikuota krivulė No. 164, kuria išspręsta velionio Jurgio Šidlausko, nario SLA. 87 kuopos, So. Omaha, Neb., \$150 pomirtinės išmokėjimas. Narys buvo suspenduotas Centro knygoje ir keliais atvejais buvo pareikalauta, kad prisistytų Priėmimas Atgal Suspenduoto Nario blanką, kad Pildomoji Taryba galėtų sugrąžinti jį geran narystės stovim, tačiau Centro reikalavimas nebuvo išpildytas prieš jo mirtį. Kuopos sekretorė prisileidimo kalte ir prisipažįsta, kad tas neįvyko dėl nario apsilėidimo. Apsvarčius nutarta pomirtinę išmokėti pašelpgavei, Onai Chaster.

41. Ratifikuojama krivulė No. 165, kuria išspręsta velionio Igno Kučinskio, nario SLA. 211 kuopos, Mahanoy City, Pa., \$300 pomirtinės išmokėjimas. Kuopa liudija, kad jis Amerikoje neturėjo jokių giminių, todėl pomirtinę užrašė savo draugei, Rožei Aponikienei, kuri mokojo jo duokles, priežiūrėjo jį laike ligos ir rūpinosi jo palaidojimu ir todėl pripažįsta pomirtinės išmokėjimą jai. Apsvarčius, nutarta pomirtinę išmokėti Rožei Aponikienei pasiremiant SLA. konstitucija, Skyrius VIII, paragrafas 17, sub-par. 27.

42. Svarstoma velionio Mikolo Jurevičiaus, nario S. L. A. 27 kp., Auburn, Ill., \$150.00 pomirtinės išmokėjimas. Minimas narys traukinio užmuštas rugpjūčio 20 d., 1927 metais. Kadangi dvimets metams praslinkus negauta jokio mirties liudymo nei jokio pomirtinės reikalavimo, pomirtinė tapo panaikinta 1929 metais. Pomirtinė užrašyta jo broliui Andriui Jurevičiui, kuris gruodžio 28 d., 1937 m., atsisaukė, prašydamas jam priklausomą pomirtinę išmokėti. Apie brolio mirtį, sakosi, jis iki to laiko nežinojęs. Apsvarčius, nutarta pavesti SLA. Sekretoriui M. J. Vinikui visą reikala pilnai iširti ir gauti SLA. legalio patarėjo adv. J. S. Lopatto nuomonę dėl teisėtumo tokios pomirtinės išmokėjimo.

43. Svarstoma velionės Veronikos Gavėnienės, narės SLA. 1 kp., Edwardsville, Pa., \$150.00 pomirtinės išmokėjimas. Narė V. Gavėnienė numirė birželio 11 d., 1929 m. ir kadangi iki 1935 m. negauta jokio mirties liudymo nei jokio pomirtinės reikalavimo, pomirtinė tapo panaikinta 1935 m. Dabar vaikai reikalauja, kad minima pomirtinė būtų išmokėta velionės dukteriai, Julie Miliauskienei, apsvarsčius, nutarta gauti iš SLA. legalio patarėjo, adv. J. S. Lopatto, legalę nuomonę apie teisėtumą tokios pomirtinės išmokėjimo ir vaduotis jo patarimu.

44. Svarstoma SLA. 47 kp. nario, p. V. Gutausko, prašymas išmokėti \$300.00 pusę pomirtinės. Ponas V. Gutauskas Susivienijime priklauso 32 metai ir dabar yra 70 metų amžiaus. Pasiremiant SLA. konstitucijos Skyr. IX, par. 7, nutarta p. V. Gutauskui pusę pomirtinės išmokėti.

45. Svarstoma jau išmokėtos vel. A. Lepeko, SLA. 7 kp. nario, Pittston, Pa., \$600.00 pomirtinės išmokėjimo reikalas. Vel. A. Lepeka prie SLA. prisirašė 1923 metais, pomirtinę užrašydamas savo broliui Jurgiui Lepekai. Rugsėjo 23 d., 1936 metais tą savo pomirtinę perrašė SLA. 7 kuopai ir jam numirus spalio 23 d., 1937 m., \$600.00 pomirtinė išmokėta SLA. 7 kuopai liepos mėnesį, 1937 m. Tulas asmuo prisuntė SLA. Prezidentui F. J. Bagočiui skundą, kad kuopa pomirtinę pervedė J. Klimavičiui, kaip velionio testamentu išpildytojui. Nutarta pavesti Prez. Bagočiui ir SLA. Legalui Patarėjui J. S. Lopatto šį visą reikala iširti.

46. Laikė tyrinėjimo laikinai suspenduoti šiuos SLA. 7 kuopos valdybos narius: Anthony Galinskas — sekretary ir John Sokolovski — treasurer, kurie indorsavo kuopos vardu pomirtinės čekį ir atidavė J. Klimavičiui; taip pat laikinai suspenduoti ir čekio priėmėję J. Klimavičių, tačiau šis suspendavimas neličia suspenduotojų teisių prie ligoje pašepos ir pomirtinės. Prieš įnešimą balsuoja M. J. Vinikas ir S. Mockus.

(Daugiau bus)

ku vakarą". Iš to parengimo kuo
pai liko \$20.52 pelno.

Ligonijų kuopojė nėra.
Praeitame susirinkime duok-
liu sumokėta \$226.10, į centrą
pasiūsta \$213.27, kuopai dešim-
tukais liko \$12.83. Kuopa savo
viršininkams išmokėjo algas už
tris mėnesius — \$28.77. Kny-
gų peržiūrėjimo komisijos rapor-
tas buvo išduotas ir priimtas.
Finansų knygos atrasta tvarko-
je.
A. J. Banišauskas,
SLA. 13 kp. prot. rašt.

Cliffside, N. J.

Iš SLA. 70 Kp. Susirinkimo.
Kovo 6 d. Charles Green's sa-
lėje, įvyko SLA. 70 kuopos susi-
rinkimas, kurį atidarė ir vedė
pirm. J. Burneikis. Skaitytas ir
vienbalsiai priimtas pereinimo
susirinkimo protokolai.

Buvo išduotas krutimų pa-
veikslų raportas. Paveikslai ro-
dyta kovo 5 d., 1938 m. Publi-
kos buvo prisirinkę gana daug.
Paveikslus rodė p. J. Januške-
vičius, Jr.

Pas mus, Cliffside, yra apie
9 draugystės. Lietuvių Piličių
Klubas yra nutaręs rengti pik-
niką ir kvietė mūsų 70 kuopą
prisidėti prie bendro veikimo
tame reikale. Visi nariai atsisa-
kė.

Sekantis SLA. 70 kuopos susi-
rinkimas įvyks balandžio 3,
1938 m. Todėl visiems nariams
primenu atsilankyti į balandžio
3 d. susirinkimą, nes jame rink-
sime Pildomosios Tarybą.

Visų narių pareiga dalyvauti
SLA. viršininkų rinkimuose ir
savo balsus paduoti už tuos kan-
didatus, kurie mūsų supratimu
geriausiai galės tvarkyti mūsų
organizacijos reikalus. Todėl ne-
epamirškite visi nariai atsilanky-
ti į bal. 3 d. mėnesinį susirinki-
mą.
J. Burneikis,
SLA. 70 kp. pirm.

Brooklyn, N. Y.

SLA. 38 Kp. Narių Dėmesiai.
Svarbus SLA. 38 kuopos susi-
rinkimas įvyks ketvirtadienį,
balandžio 7 d., 1938 m., 7:30 val.
vakare, Lietuvių Amerikos Pi-
ličių Klubui salėje, 280 Union
Ave., Brooklyn, N. Y. Gerbiausi
SLA. 38 kuopos nariai, visi bū-
tinai dalyvaukite šiame svarbiau-
sio susirinkime.

Šis susirinkimas pirmiausiai
bus svarbus tuomi, kad jame
bus renkama SLA. Pildomosios
Taryba, todėl visų narių parei-
ga dalyvauti rinkimuose ir bal-
suoti už tuos kandidatus, ku-
riuos nariai numato tinkamiaus-
iais SLA. reikalus tvarkyti.
Taipgi bus renkami delegatai
sekančiam Seimui. Todėl šis su-
sirinkimas bus svarbiausias iš
visų kuopos susirinkimų dviejų
metų laikotarpyje. Visi nariai
atsilankykite ir atlikite savo
svarbiausias pareigas.

Pagaliau prašomi visi nariai
užsimokėti užvilktais duokles,
kad neliktumet suspenduoti. Vi-
sų narių pareiga pasilaikyti or-
ganizacijoje gerame stovyje.
Dar kartą primenu: visų narių
būtina pareiga dalyvauti susi-
rinkime.

V. Balvočius — sekr.

Port Carbon, Pa.

Svarbus SLA. 28 Kuopos
Pranešimas.
Šiuo pranešu, kad SLA. 28
kuopa nutarė priimti jaunuolius
nuo 16 iki 25 metų amžiaus tik
už pusę įstojo mokesčio. Šis
nutarimas galioja iki pabaigai
šių metų.

Taiigi prašomi SLA. 28 kuopos
nariai ir šios apylinkės lietuviai,
kurie žino, kad SLA. yra gera
ir naudinga organizacija, prira-
šykite savo sumas ir dukteris
prie SLA. 28 kuopos, kuri yra
dalimi didžiausias lietuvių orga-
nizacijos — Susivienijimo Lietu-
vių Amerikoje. Sutaupysite lie-
kis dolerius, nes įstojo mokes-
ties dabar reikia mokėti tik
pusę tos sumos, kokia regulia-
riai imama nuo įstojančių į Su-
sivienijimą aplikantų. Jūsų vai-
kai bus nariais rimtos ir naudin-
gos organizacijos ir auklės lie-
tuvių dvasioje bei su laiku už-
ims mūsų vietą kaip Susivieni-
jime, taip ir Amerikos lietuvių
visuomeniniam veikime.

M. Zigmantavičius — fin. sekr.

LIETUVOS-LENKIJOS KONFLIKTO ŽINIOS

LENKAI BUVO ĮJĘ Į LIETUVĄ

Kaunas, kovo 14. — Penkioli-
ka lenkų kareivių be jokios prie-
žasties peržengė administraci-
jos liniją Kapčiamiesčio valsčiu-
je, 30 metrų Lietuvos pusėje ir
apsižvalgę vėl pasišalinę.

Tą pačią dieną Varėnos raje-
ne lenkai pagrobė patroleuojantį
mūsų policininką Svaile. Kovo
16 d. jį grąžino.

Užsienio spaudos atstovai
Kaune nuvyko į palinijo inci-
dento vietą ir patys įsitikino
mūsų tiesą, kad lenkų spaudos
prasimanymais nepateisinamai
keliamas jaudinimas, nesie-
kiant sušvelninti padėties, pačių
lenkų prieš 20 metų sudarytos.

LIETUVIŲ IR LENKŲ SKAICIUS IR JĖGOS

Tautų Sąjungos metinis kalen-
dorių, už 1936 metus, paduoda
šias lietuvių ir lenkų gyventojų
ir jų jėgų palyginamas skaitli-
nes.

Lietuva. Gyventojų skaičius
2,500,000. Kariuomenė tar-
navimas priverstinas. Kariuomenė
susiideda iš 21,000 karininkų ir
kareivių. Taipgi turi 55,000 sau-
lių Sąjunga, kuri lavinama val-
džiai prižiūrint. Karo laivynas
yra 1,520 vyrų. Turi vieną dežiū-
ravimo tikslams laivą.

Lenkija. Gyventojų 23,000-
000. Kariuomenėje tarnavimas
priverstinas. Kariuomenė susi-
deda iš 283,000 karininkų ir ka-
reivių. Karo laivynas turi 7,919
vyrų. Jūrų laivynas susideda iš
dviejų laivų naikintojų ir trijų
narlaivių (submarinų).

LIETUVOS ŽMONES PROTESTUOJA

Kaunas, kovo 22. — Šiandien
Lietuva pranešė Lenkijai, kad
sulig sutarimo priims Lenkijos
atstovą, Franciszek Horwath,
kuris iki šiol buvo Lenkijos mi-
nisterių Latvijoje, atstovauti
Lenkijai Lietuvoje. Lenkijos at-
stovas Lietuvoje bus priimtas
pirmu sykiu bėgy 20 metų.

Kaune įvyko pirmoji vieša de-
monstracija pasipriešinimui
prieš priėmimą Lenkijos ultima-
tumo. Dvidešimtis žmonių areš-
tuota, kuomet minia stengėsi
maršuoti link prezidento rūmų.
Tai buvo daryta atlikus apeigas
prie Nežinomojo Kareivio kapo.
Laikė iškilnių prie Nežinomojo
Kareivio kapo minia giedojo
"Mes Be Vilniaus Nenurimsim",
prisiekdama už Vilnių kariauti.

Mirusieji SLA. Nariai

Pittston, Pa.

A. a. Marė Gustainienė,
SLA. 7 Kp. Narė.

SLA. 7 kuopos narė, M. Gus-
tainienė, po pavojingos operaci-
jos, Pittstono ligoninėje, numirė
vasario 25 d.

Velionė paėjo iš Mančegirės
kaimo, Marcinkonių valsčiaus,
Alytaus apskrįčio, iš Leikauškų
seimos. Amerikon atvyko 1903
m., būdama vos 11 metų am-
žiaus. Apsivedė su Jurgiu Gus-
tainiu 1909 m.
A. a. M. Gustainienė buvo la-
bai nuosirdaus būdo: su visais,
netik kaimynais, bet ir su toli-
mesniais, taikiai sugyveno. Sa-
vo vaikus išauklėjo dorais, išmo-
kino juos mandagumo ir lietu-
viškai gražiai kalbėti. Buvo rū-
pestingai šeiminkė; ne vienas
praėvis, vasaros metu, pasigė-
rėjo jos darželiu, kurį puošė, rū-
pestingai susodintos įvairiausios
gėlės.

Į SLA. 7 kuopą prisirašė 1906
metais.

Vasario 28 d. velionė, su baž-
nytinėmis apeigomis, palaidota
vietinėse šv. Kazimiero parapijos
kapuose.

Didelis būrys giminių ir pažis-
tamų velionę į kapus palydėjo.
Paliko dideliame nuilūdimė

LIETUVA KREIPSIS Į TAUTŲ SĄJUNGĄ

Geneva, kovo 17. — Kazys
Skirpa, Lietuvos atstovas Tau-
tų Sąjungoje, kreipėsi į Frank
Walters, prie Tautų Sąjungos
britų sekretoriaus pagelbininką,
jam pareikšdamas, kad Lietu-
vos-Lenkijos parubežį įvykusį
incidentą (nušovimas lenkų ka-
reivio), bus bandoma išrišti tai-
kiu būdu. Jis pareiškė, kad dėl
incidento parubežio ištrymo
Lietuva kreipsis į Tautų Sąjun-
gą.

Taipgi pranešė, kad paskalai,
būk Klaipėdos naciai-reikalauja
Klaipėdą prijungti prie Vokie-
tijos, esą neteisingi, nes tenai
viskas ramu.

LATVIJA IR ESTIJA NEREMĖ LIETUVOS

Ryga, kovo 17. — Latvijos
ir Estijos valdžios perspėjo So-
vių Respubliką, kad nelauktų
iš jų kariškos pagalbos, jei iš-
tiktų Lietuvos su Lenkija karas.
Šios dvi valstybės tuo pačiu lai-
ku bandė įtikinti Lietuvą, kad
pačiai taikytis su Lenkija. Nu-
rodyta, kad ištikus karui, Lie-
tuva turės skaiytis užpuolike,
nes ji palaikė karo stovį su Len-
kija. Tokiam atsitikime jokia
valstybė negali eiti Lietuvai į
pagalbą.

LENKIJOS ŽMONES REIKA- LAVO UŽIMTI LIETUVĄ

Varšava. — Lenkijai pasiun-
tus Lietuvai ultimatumą, visoje
Lenkijoje sukelta didelių de-
monstracijų, kuriose žmonės
nešė dideles iškabas, reikalau-
jancias, kad Lenkijos diktato-
rius, karo vadas, Smilgy-Ritz
juos vestų į Kauną. Tokios de-
monstracijos įvyko Varšavoje,
Vilniuje, Krakovoje ir daugely
kitų miestų. Žmonės buvo neap-
sakomai prieš Lietuvą įkaitinti
ir rėkė: "Mes reikalaujame, kad
Lietuva būtų prijungta prie
Lenkijos."

Paiskėjo, kad šios demon-
stracijos buvo keliama su val-
džios žinia.

SUJUDIMAS DEL ĮVYKIO LIETUVOJE

Kaunas. — Dėl galimo karo
su Lenkija, visoje Lietuvoje nu-
tiko didelis sujudimas. Diplo-
matinės ir politinės sferos rūpi-
si, kaip ir kokių būdų reiks šį
sunkų momentą pergventi ir ar
reiks ginklu savo nepriklau-
somybę ginti. Žmonėse, kaip

vyra Jurgi, vaikus: Justiną, Oną Verbauskienę, Jule, Jurgį, Juo- zą ir Birutę. Brolių Juozą Pitts- ton, Pa., seserį Birutę Major, Lake Placid, N. Y. ir Oną New York, N. Y.

Isėkis, Marijona, šalioje žė-
melėje, o tavo geri darbai pasi-
liks mūsų gilioj atminty.
A. G.

Pana, Ill.

A. a. Ona Miliauskienė,
SLA. 82 Kuopos Narė.

Sausio 24 d. su šiuo pasauliu
persiskyrė Ona Miliauskienė;
palaidota 26 d. sausio su bažny-
tinėmis apeigomis Kalvarijos
kapinėse, Pana, Ill.

Velionė Ona Miliauskienė bu-
vo gimus 8 d. gegužį, 1882 m.
Meškučių kaime, Keturvalakių
parapijoje, Mokolų valsčiuje. Ve-
lionė buvo dukterė Jono ir Marės
Višniauskų. Išgyveno Pana, Ill.
32 metus. Gyveno ir kitose Ame-
rikos valstijose. Velionė paliko
dideliame nuilūdimė savo vyrą
Petra Miliauską, taipgi sūnų
Ludviką ir dukterį Jule, vieną
sūnikę, brolių Vincą Višniauską
Lietuvoje ir pusbroį Penką Chi-
cagoje.

Lai būna velionėi lengva šios
šalies žemelė. A. Laukaitis.

miestuose, miesteliuose, taip ir
kaimuose kilo didelis jaudėsis,
protestai ir neabejotinas pasirū-
žimas, jei bus reikalo, gintis.
Buvo kėsintasi kelti protesto
demonstracijas, bet vyriausybė
šitai daryti uždraudė. Taip pat
davė reikalingą policijos apsau-
gą prie lenkų įstaigų ir stengėsi,
kad nebūtų išprovokuotas bent
koks nepaprastas įvykis pačioje
Lietuvoje prieš lenkus.

MOTERŲ VIENYBĖ PROTES- TUOJA PRIEŠ LENKUS

Kovo 21 dieną Brooklyn mo-
terų draugija, Moterų Vienybė,
sušaukė specialų susirinkimą, ku-
riame apkalbėta dabartinė Lie-
tuvos-Lenkijos padėtis ir tik ka-
nejvykęs ginkluotas konfliktas
tarp šių dviejų valstybių.

Atsižvelgiant į tai, kad Len-
kija Lietuvą pastatius prie sienos,
prievartai išreikalavo atsteigti
diplomatinius santykius, susi-
rinkimas rado reikalingą
Lenkijos agresyvumą pasmerkti
ir tuo tikslu išnešė rezoliuciją,
kuria pasmerkiamas bendrai vis-
sų valstybės, kurios lauko tarp
tautinius įstatymus savo agre-
syvais žygiais, o ypatingai Len-
kijai, kuri taip žiauriai užpuolė
taiką mylinčią Lietuvą. Rezolu-
cija toliau reikalauja, kad Ame-
rikoje būtų boikotuojama Len-
kijos produktai ir kad Jungt.

Valstijų valdžia paaštrintų san-
tikius su agresyviomis valstybė-
mis, ypatingai Lenkijai. Rezolu-
ciją nutarta pasiūlyti Jungt. Val-
stijų prez. Rooseveltui, sekreto-
riui p. Hull, kongresmanams,
Lietuvos bei Lenkijos val-
džioms, moterų organizacijoms
ir Amerikos spaudai. Rep.

Kuopų Susirinkimai

LAWRENCE, MASS. — SLA. 41
kuopos susirinkimas įvyks balandžio 3
dieną, 2 val. popietų, Klubui Namuo-
se, 41 Berkeley St. Narės ir nariai
malonėkite visi susirinkti, nes bus
rinkimas Pildomosios Tarybos. Neat-
silankiusieji busite baudžiami.
A. Bagdonas, sekr.

McADOO, PA. — SLA. 54 kuopos
susirinkimas įvyks balandžio 3
dieną, 1 val. popietų, priprastoje vie-
toje. Visi draugai ir draugės kviečiami atsilan-
kyti, nes turime svarbių reikalų ap-
tarimui. Taipgi bus rinkimas Pildomo-
sios Tarybos. Neatsilankiusieji busite
baudžiami.
A. Kreipavičius, sekr.

TACOMA, WASH. — SLA. 189 kuopos
susirinkimas įvyks balandžio 10
dieną, 2 val. popietų, pas A. Atkošius,
po num 2920 East E. St. Visi nariai
malonėkite dalyvauti, nes bus rinkimas
SLA. Pildomosios Tarybos. Yra
kitų reikalų aptarimui.
A. Noksas, sekr.

CASTLE SHANNON, PA. — SLA. 266
kuopos susirinkimas įvyks balan-
džio 3 d., priprasto laiku ir priprasto
vietai. Visi nariai kviečiami atsilan-
kyti, nes bus rinkimas Pildomosios
Tarybos. Neatšimkite užsimokėti
mėnesines mokesčius. Ateidami atsi-
veskite savo draugus prirašyti prie SLA.
266 kuopos.
P. Laurinaitis, sekr.

DETROIT, MICH. — SLA. 21 kuopos
mėnesinis susirinkimas įvyks balan-
džio 3 d., 10 val. ryte, 4615 Junc-
tion Ave. Visi nariai ir narės daly-
vaukite, nes bus rinkimas SLA. Pil-
domosios Tarybos. Taipgi šis susirinki-
mas yra svarbus ir nė vienos jo ne-
apleiskite.
V. Norkus, sekr.

PROVIDENCE, R. I. — SLA. 347
kuopos susirinkimas įvyks balandžio
3 d., 2 val. popietų, L. P. P. Klubui
name, 475 Smith St. Malonėkite visi
nariai ir narės prisidėti, nes bus rin-
kimas SLA. Pildomosios Tarybos ir
kiti reikalai aptarimui. Taipgi neū-
mirškite atsivesti savo draugus pri-
rašyti prie SLA. 347 kuopos.
V. J. Bankauskas, sekr.

PLYMOUTH, PA. — SLA. 246 kuopos
mėnesinis susirinkimas įvyks balan-
džio 3 d., priprasto laiku ir pripra-
stoje vietai. Visi nariai ir narės ma-
lonėkite dalyvauti, nes bus renkama S.
L. A. Pildomosios Taryba ir renkami de-
legatai į sekamą Seimą. Ateidami
atsiveskite savo draugus prirašyti
prie SLA. 246 kuopos.
K. Gaidzimas, sekr.

TAMAQUA, PA. — SLA. 204 kp.
susirinkimas įvyks balandžio 10 d. šis
susirinkimas yra svarbus, nes jame
bus renkama SLA. Pildomosios Taryba.
Taipgi yra kitų svarbių reikalų ap-
tarimui. Visi nariai kviečiami šiame
susirinkime skaidlingai dalyvauti.
A. Jacūskas, sekr.

SHELANDOAH, PA. — SLA. 23
kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks
balandžio 3 d., 2 val. popietų, Eagen's
salėje. Visi nariai ir narės būtinai tu-
rite dalyvauti, nes bus rinkimas Pil-
domosios Tarybos. Taipgi yra svarbus
susirinkimas ir už nedalyvavimą busi-
te baudžiami sulig SLA. konstitucijos,
tai yra pinigaiska bausme. Kad išven-
gus bausmės ir nesuapratimų, daly-
vaukite susirinkime. Taipgi vėl pa-
kartojau, kad daugiau mokesčių nebus
priimami pas sekretorių, todėl gerai
įsidėmėkite ir daugiau mokesčių ne-
nešikite susirinkime. (12-13)
J. K. Urbanas, sekr.

BRIDGEVILLE, PA. — SLA. 90
kuopos susirinkimas įvyks balandžio
10 d., 2 val. popietų, pirminkio na-
muose, 666 Cherry Alley. Visi nariai
kviečiami dalyvauti, nes bus rinkimas
Pildomosios Tarybos ir aptariami ki-
ti svarbūs reikalai. Atsiveskite savo
jaunuolius ir pažįstamus prirašyti
prie SLA. 90 kuopos.
Jonas Kazlauskas, sekr.

WESTVILLE, ILL. — Draugystės
šv. Petro ir Povilo ir SLA. 29 kuopos
susirinkimas įvyks balandžio 3 d., pri-
prasto laiku ir priprastoje vietai. Visi
nariai privalote dalyvauti, nes bus rin-
kimas SLA. Pildomosios Tarybos ir
aptariami kiti svarbūs reikalai. Neat-
silankiusieji galite būti baudžiami su-
lig įstatų patvirtymo, tai yra 25c.
A. A. Apanaitis, sekr.

CHICAGO, ILL. — SLA. 238 kuopos
mėnesinis susirinkimas įvyks kovo 27
d., 2 val. popietų, K. Gramonto sve-
tainėje, 4535 So. Rockwell St. Visi na-
riai kviečiami atsilankyti, nes bus rin-
kimas Pildomosios Tarybos ir delegatų
į sekamą Seimą. Taipgi nepamirš-
kite užsimokėti savo mėnesines duok-
les, kad neliktumet suspenduoti.
J. Povilaitis, sekr.

SEBASTOPOL, PA. — SLA. 203
kuopos bertaininis susirinkimas įvyks
balandžio 3 d., 2 val. popietų, A. Pe-
čiulionio svetainėje. Malonėkite visi
draugai ir draugės prisidėti, nes ran-
dasi svarbių reikalų aptarimui. Taipgi
bus rinkimas SLA. Pildomosios
Tarybos. Nepamirškite užsimokėti už-
vilktais duokles, kad neliktumet sus-
penduoti. Ateidami atsiveskite savo
gimines ir pažįstamus prirašyti prie
SLA. 203 kuopos.
O. Galinskienė, sekr.

PLAINS, PA. — SLA. 110 kuopos
susirinkimas įvyks balandžio 3 d., 2
val. popietų, priprastoje vietai. Mel-
džiu visus narius atsilankyti, nes bus
rinkimas Pildomosios Tarybos ir de-
legatų į sekamą Seimą. Taipgi turėsi-
me padaryti naudingų įnešimų Sei-
mui.
A. Dzerneika, sekr.

BENLD, ILL. — SLA. 155 kuopos
susirinkimas įvyks balandžio 3 d., 3:30
val. popietų, Zbojesko svetainėje. Visi
nariai dalyvaukite, nes bus rinkimas
Pildomosios Tarybos. Neatsilankiusie-
ji busite baudžiami sulig konstitucijos
patvirtymo.
A. Laukaitis, sekr.

SPRINGFIELD, ILL. — SLA. 158
kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks
balandžio 3 d., priprasto laiku, 213½
So. 4-th St. Malonėkite visi nariai at-
silankyti, nes bus renkama Pildomo-
ji Taryba. Taipgi yra ir kitų svarbių
reikalų aptarimui.
P. Kizevičius, sekr.

LORAIN, OHIO. — SLA. 62 kuopos
svarbus susirinkimas įvyks balandžio
3 diena, 2 val. popietų, priprastoje vie-
toje. Visi nariai kviečiami atsilanky-
ti, nes bus rinkimas SLA. Pildomosios
Tarybos ir aptariami kiti svarbūs rei-
kalai.
A. Zienienė, sekr.

LEE PARK, PA. — SLA. 68 kuopos
sekančios susirinkimas įvyks balandžio
3 d., 1:30 val. popietų, P. Naminkio
svetainėje, 205 Boland Ave. Visi nariai
būtinai dalyvaukite, nes bus rinkimas
Pildomosios Tarybos ir delegatų į se-
kamą Seimą. Taipgi malonėkite visi
nariai užsimokėti visus mokesčius,
kad turėtumet teisę balsuoti laike
Pild. Tarybos rinkimų.
St. Zukauskas, sekr.

JOHNSTON CITY, ILL. — SLA. 103
kuopos-sekančios susirinkimas į-
vyks balandžio 3 d., priprasto laiku,
1405 Newton St. Visi draugai ir drau-
gės privalote dalyvauti, nes bus rin-
kimas Pildomosios Tarybos ir aptari-
ami kiti reikalai. Atsiveskite savo
draugus prirašyti prie SLA. 103 ku-
pos.
Martinas Niderstrosas, pirm.
P. Noreika, sekr.

COLLINSVILLE, ILL. — SLA. 159
kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks
balandžio 6 d., 6:30 val. vakare, pri-
prastoje svetainėje. Visi nariai ir narės
būtinai dalyvaukite, nes bus rinkimas
Pildomosios Tarybos. Ateidami atsi-
veskite nors po vieną naują narį pri-
rašyti prie SLA. 159 kuopos.
Mariona Girdžiuvienė, pirm.

THOMPSONVILLE, CONN. — S. L.
A. 113 kp. mėnesinis susirinkimas
įvyks balandžio 3 d., priprasto laiku,
34 Pearl St. svetainėje. Visi nariai ma-
lonėkite dalyvauti, nes yra nebaigtų
ir naujų reikalų aptarimų. Taipgi
bus rinkimai Pildomosios Tarybos.
A. K. Brazauskas, sekr.

WILKES BARRE, PA. — SLA. 25
kuopos susirinkimas įvyks balandžio 3
d., priprastoje vietai ir priprasto laiku.
Bus rinkimas Pildomosios Tarybos
ir delegatų į sekamą Seimą. Taipgi
bus delegatų pranešimas iš SLA. 7-to
apskričio suvažiavimo ir išduotas ra-
portas iš Amerikos Lietuvių Kongreso
konferencijos. Todėl visi nariai pribi-
kite, nes apat čionai suminėti, bus
ir daugiau svarbių reikalų aptarimams.
J. Andriūsis.

PLYMOUTH, PA. — SLA. 6 kuopos
susirinkimas įvyks balandžio 3 d., 2
val. popietų, priprastoje vietai. Malo-
nėkite visi nariai ir narės atsilankyti,
nes bus renkama Pildomosios Taryba
ir aptariami kiti svarbūs reikalai. Ateid-
dami atsiveskite savo draugus ir pa-
žįstamus prirašyti prie SLA. 6 ku-
pos.
J. Katilius, sekr.

SPRING VALLEY, ILL. — SLA. 274
kuopos mėnesinis susirinkimas
įvyks balandžio 3 d., 1:30 val. popietų,
priprastoje svetainėje. Visi draugai ir
draugės atsilankykite, nes bus rin-
kimas Pildomosios Tarybos. Nepamir-
škite užsimokėti mėnesines duokles,

kad neliktumet suspenduoti. Atsive-
skite savo draugus prirašyti prie SLA.
274 kuopos. Neatsilankiusieji busite
baudžiami sulig konstitucijos nurody-
mo.
Jurgis Gloveckas, sekr.

NANTICOKE, PA. — SLA. 12 kuopos
mėnesinis susirinkimas įvyks balan-
džio 3 d., 1:30 val. popietų, Hal-
cono salėje. Visi draugai kviečiami at-
silankyti, nes bus rinkimas Pildomo-
sios Tarybos ir aptariami kiti svar-
būs reikalai. Užsimokėkite mėnesines
duokles, kad neliktumet suspenduoti.
B. Kvedaravičius, sekr.

PORT CARBON, PA. — SLA. 28
kuopos susirinkimas įvyks balandžio
3 d., priprastoje vietai ir priprasto la-
iku. Visi nariai malonėkite dalyvauti,
nes bus rinkimas Pildomosios Tary-
bos ir aptariami kiti svarbūs reikalai.
Motiejus Zigmantavičius, sekr.

SO. CHICAGO, ILL. — SLA. 74 kuopos
susirinkimas įvyks balandžio 6 d.,
7 val. vakare, Besemer Park svetainėje,
89 Muskigan Ave., ant antrų lubų No. 4.
Malonėkite būtinai visi nariai ir
narės prisidėti, nes bus rinkimas Pildomo-
sios Tarybos ir aptariami kiti svar-
būs reikalai. Nepamirškite užsimokėti
mėnesines duokles. Atsiveskite savo
draugus prirašyti prie SLA. 74 kuopos.
M. Mužiša, sekr.

WEST FRANKFORT, ILL. —

IVAIRIOS ŽINIOS

IS AMERIKOS LIETUVIŲ GYVENIMO

LANKESI NEW YORKE BALTIMORIEČIAI

Kartu su teisėju V. F. Laukačiu, kuris atvyko pakalbėti Didžiojo New Yorko lietuvių su rengtame masiniame mitinge Lietuvos reikalais, įvykusiame kovo 20 d., atvyko ir ponis Laukaitienė bei ponis Gutsauskai. Tolimi svečiai po mitingui lankėsi Brooklynne ir čia pasisvečiavo pas brooklyniečius. Baltimoriečiai svečiai pernaktį New Yorko, antrąją dieną išvyko atgal į namus.

Kovo 21 lankėsi "Tėvynės" redakcijos vėlionio SLA. veikėjo Kazio Karsoko sūnus, Antanas Karsokas, kuris dirba ant laivų kaip radio operatorius. Jaunasis p. Karsokas gražiai lietuviškai kalba ir priguli prie SLA. 7 kuopos, Pittston, Pa. Kadangi dažniau jis apsilanko New Yorko, negu Pittstono, tai teiravosi apie galimybes persikelti į New Yorko SLA. 126 kuopą. Smagu sutikti tokius inteligentiškus ir tautiniai susipratusius jaunus lietuvius, kaip p. Karsokas.

KOMUNISTŲ PRAKALBOS LIETUVOS NEPRIKLAIMSOMYBEI GINTI

Kovo 21 d. Grand Paradise salėje, Brooklynne, lietuviai komunistai surengė prakalbą Lietuvos nepriklausomybės gynimo reikale. Publiką svetainėn netilpo, daugelis grįžo namo.

Programą vadovavo "Laisvės" redaktorius p. A. Bimba. Kalbėtojai buvo sekanti: Siurbas, Šalomska, adv. Vencius, ukrainiečių atstovas, žydų atstovas Matusevičius, žydų Susivienijimo viršininkas, kuris kalbėjo lietuviškai, lenkų atstovas ir vokiečių atstovas, buvęs Prūsijos ministeris. Vėliau "Aido" choras sudainavo kelias dainas ir užbaigė kalbą "Laisvės" redaktorius p. R. Mizara.

Kadangi svetimtaučių kalbėtojų vardus nenugirdau, tai priminsiu tik tūlus jų pareiškimus. Lenkas kalbėtojas pastebėjo, kad lietuviai neprivalo manyti, jog visi lenkai jų priešai. Sako: "Šiandien Lenkijoje šimtai suareštuoti ir areštai tebeina, o areštuoja ne tuos, kaip laikraščiai rašo, būk kurie reikalauja, kad Lenkija užimtų Lietuvą, bet areštuoja tuos, kurie rengia demonstracijas ir reikalauja, kad valdžia atitrauktų savo nagus nuo kaimynės Lietuvos".

Žydų kalbėtojas nurodė lenkų žiaurumus. Sako: "Lenkai piau-na žydus, piau-na ukrainiečius ir taikosi piau-ti lietuvius. Bet ateis laikas, kad jie besisvaistydami su peiliu pasipatys patys save".

Vokiečių atstovas pastebėjo, kad lietuviai nesuprastų vokiečių klaidingai. Sako: "Hitleris nėra Vokietija ir Vokietija nėra Hitleris. Milionai vokiečių pik-tinasi Hitlerio akipiešikumu".

Mizara, kalbėdamas kamunistų vardu pareiškė, kad lietuviai komunistai buvo, yra ir bus už Lietuvos nepriklausomybės gynimą. Sako: "Lietuviai klaidin-gai sakydavo, kad komunistai tarnauja svetimiems". Bus labai malonu matyti, jeigu komunistai stotuos nusiūžiai Lietuvos nepriklausomybės ginti ir jos gerovei darbuotis. Lietuviai turėjo pamato juos įtarti, nes iki šiol komunistai savo viešuose susirinkimuose išskabindavo tik amerikonišką vėliavą. Šis buvo pirmas jų parengimas, kuriame matėsi ir Lietuvos vėliava.

Ateinantį šeštadienį, kovo 26 d., 11 val. ryte, lietuviai komunistai rengia demonstraciją prie Lenkijos konsulato, New Yorko, 151 E. 67-th St., tarp 3-rd ir Lexington Aves. Kalbėdamas p. Bimba pareiškė, kad jie mano suorganizuoti nemažiau 5,000 demonstrantų, kurie su įvairių obalsių išskabomis maršuos New Yorko gatvėmis. Jis kvietė visus demonstracijoje dalyvauti ir prašė susirinkusiųjų prisirengimą

aukomis paremti. Susirinkusieji sudėjo aukų \$152.00.

K. J. Paulauskas.

PRAKALBOS LIETUVOS KLAUSIMU

Brooklynio lietuvių moterys rengia prakalbą Lietuvos klausimu. Prakalbos įvyks penktadienio vakare, Lietuvių Piliečių Klubui Svetainėje, 280 Union Ave., kampas Staggs St., Brooklyn, N. Y. Pradžią 8 val. vakare.

Kalbės: nuo jaunųjų p-lė Berta Fultoniūtė, nuo Literatūros Dr-jos — K. Petrikienė ir nuo katalikių moterų — p. Subatienė.

Prakalbų tikslas išaiškinti dabartinę Lietuvos padėtį. Bus ir muzikalė programa.

Rep.

VIESA PADEKA

Sausio pradžioje kviečiau lietuvių visuomenę į vakarienių ir balių sudaryti stipendijų lietuvių kalbos kursams Columbia universitete. Visuomenė pritarė parengimui ir atsilankė skaitlingai. Džiaugiuos, kad tiek daug žmonių atvyko, kad net penkos stipendijos sukurtos. Nuosirdžiai šioje rengėjams ir atsilankiusiems už suteiktą kūr-sams pagalbą.

Tuo pačiu laiku noriu irgi padėkoti Lithuanian College and Professional Association of Conn. ir Moterų Vienibei. Pirmoji grupė prisiuntė \$10 stipendijų fondui, o Moterų Vieni-bė, siūlydama parodos komitetui dėl informacijų ir užsakyti viet-s paudos atstovams.

Kūrsai pasekmingai laikomi Columbia universitete. Ši semestras studentų randasi šeši. Tikimasi, kad ateinančių rudenį skaičius padidės. Studentų gabumo vystymosi matyti didelę pažangą. Tvirtai tikiu, kad kūr-sų įtaka pasireikš artimojo ateityje ir duos gražių vaisių.

Juozas Rimavičius.

IS SPAUDOS KLIUBO SUSIRINKIMO

Kovo 11 d. klubo buveinėje, įvyko susirinkimas. Susirinkimo atidavė ir vedė klubo pirmininkas, Dr. Vinikas. Susirinkimo reporteriu paskirtas Antanas

Alekna. Naujų narių nebuvo. Protokolas priimtas kaip skaitytas. Kun. A. Milukas nusiskundė, kad jo paruošta ir skaityta paskaita "Latimer Skerdynės" buvo pasiūsta į spaudą, bet dėl kaž kokių priežasčių lietuvių laikraščiai netaipino. Vienok tuo reikalu svetimtaučiai domisi, o mes lietuviai sava reikalais kartais tingūs. Juk tose skerdynėse dalyvavo veik vieni lietuviai.

Pirmininkas sveikino Vytautą ir Gedimino kavalierius. Tai vienintėlis klubas, kurio net keli nariai tapo apdovanoti. Pirmininkas pareiškė džiaugsmą, kad tėvynė nepamiršo jų didelių darbų tautai ir apdovanojo ordinais.

Pereito mėnesio reporteris, A. B. Strimaitis, pranešė, kad spaudai pereito mėnesio susirinkimo nutarimus raportavo. Susirinkimas prašė, kad plačiau paminėtų spaudoje kun. A. Miluko laikytą paskaitą. Strimaitis pasižadėjo.

"Kas Yra Kas" reikalauja laukiamą pranešimą iš Lietuvos.

Pirmininkas pranešė, kad daroma žinijom, kad ELTA su klubu galėtų tarpininkauti. P-nas V. Uzdavinis (iš Lietuvos) per klubo pirm. prašė informacijų apie Amerikos lietuvių svarbius veikėjus, kurie galėtų ir turėtų būtinai patekti į Lietuvą leidžiamą Lietuvos Enciklopediją. Klubas lauks oficialio pakvietimo. Vykstant klubo nariui, A. S. Trečiokui, šiomis dienomis į Lietuvą, igaliojot šiuos visus klausimus iširti.

Nutarta parašyti laišką, klubo vardu, vyriausiam New Yorko pasaulinės parodos komitetui dėl informacijų ir užsakyti viet-s paudos atstovams.

Strimaitis susirinkimui pranešė, kad gavęs knygą iš Lietuvos kun. Bartuškos parašytą "Kryžiaus Kelias". Knygoje rašoma falsifikuoti faktai apie Amerikos lietuvių ir jų veikėjus. Nutarta knygą perskaityti visiems klubo nariams.

Pirmininkas pastebėjo rinkti medžiagą iš Amerikos lietuvių kovų dėl Lietuvos nepriklausomybės. Laikas bėga nusiėdamas daug brangių faktų. Senesnės veikėjų viens po kito pasitraukia iš gyvybių tarpo. Vienok faktai reikėtų turėti surinkti, ypačiai šiam klubui.

Po susirinkimo įvyko mažos vaizės su klubo nariais Vytauto ir Gedimino ordinų kavalieriais.

Antanas Alekna.

Duquesne, Pa. Klaidos Atitaisymas.

"Tėvynės" No. 10 tilpusioje korespondencijoje iš Duquesne, Pa., įvyko klaidų. Kur pasakyta trys jaunuoliai užima mokytojų vietas, vietoje F. G. Rice (Ričkaskaitė), turi būti F. G. Rice (Ričkaskas) ir vietoje P. Baltiūtė, turi būti P. Bartkiūtė. Tas klaidas šiuo atitaisau.

Pelėda.

Lawrence, Mass.

Pranešimas Lietuvos įvykiu. Lietuvių Draugijų Sąryšio komitetas, matydamas kritišką padėtį Lietuvos valstybės, kurią Lenkija puolė, norėdama pasiglemžti kaip Hitleris Austriją. Tai sąryšio komitetas ūmai grie-bėsi prie darbo: tuoj vietiniuose laikraščiuose paskelbė, šaukdami visų draugijų pirmininkus ir kitus komitetus, taipgi ir sąryšio delegatus, kurie ant greitųjų susirinko kovo 20 d., 10 val. ryte.

Nutarta tuojau, nieko nelaukiant, pasiūsti telegramus į Washington, D. C. ir demokratinių kraštų Lietuvos kaimynų atstovyboms čia Amerikoje. Taipgi nutarta visuotinę lietuvių masinį mitingą šaukti sekančią sek-madienį, kovo 27 dieną, 2 val. popietį, Lietuvių Ukėsų Klubui Svetainėje, 41 Berkeley St., iš-nešti protestą prieš lenkų poni-ją.

Prakalbos Apie Sveikatą Pavyko Gerai.

Lietuvių Draugijų Sąryšis buvo surengęs sveikatos klausime prakalbą kovo 13 d. Dr. J. Repšys, iš Cambridge, Mass., daugiausiai kalbėjo apie maistą ir

kas geriausia valgyti ir apie val-gių sistemą. Antrojo temoj kal-bėjo apie vėžį. Visą aiškiai ir suprantamai nupasakojo.

Antras kalbėtojas buvo, tai senas lawrencietis Dr. C. J. Mi-kolaitis, kuris kalbėjo trumpai, nes paskubomis turėjo išvykti pas ligonį. Pastarasis kalbėjo daugiausiai apie sifilį, aiškiai nušviesdamas jo priežastis ir vystymąsi.

Diena pasitaikė graži, tai žmo-nių buvo tik apie 200.

M. Stakionis.

Paterson, N. J. Pažangųjų "Vienybė".

Mūsų kolonijos pažangųjų iniciatyva buvo suaukta vietini-ųjų draugijų ir kuopų konferen-cija, sudarymū čia taip vadinamos "vienybės". Tos "vieny-bės" konferencija įvyko vasario 20 d., į kurią susirinko 5 draugi-jų ir kuopų delegatai. Deja, mūsų "pažangieji", eidami į tą kon-ferenciją, apsiliko Stalino kai-liniais ir vykdė tikrai rusišką vienybę, o ne lietuvišką. To pa-sekoje, dabar matyti, kad ta "vienybė" grūnė: savo delega-tus jau atšaukė Šv. Kazimiero draugija, SLA. 101 kuopoje irgi buvo įnešimas delegatus atšauk-ti ir aš tikiu, kad greičiau patys delegatai kitoje konferencijoje nedalyvaus ir taip ta "vienybė" liks tik "pažangųjų" "vienybė".

Bimbinkų Prakalbos.

Vasario 27 d. čia įvyko prakalbos, kurias surengė Antano Bimbos "broliai". Šias prakal-bas atkalbėjo tūlas Jukelis, ku-ris, kaip matėsi, yra gana pras-tas kalbėtojas: vieną reikalą ne-užbaigęs — šoko kitur, nuo to — vėl kitur ir tt.

Sulig to kalbėtojo, jei ne ko-munistai, tai darbininkai šioje šaly negautų pagalbos. Labai nupeikė, kad kai kas per daug rūpinasi "darbininkų tėvyne". Ešą, jie tenai pešasi — lai sau pešasi. Labai apgaileavo Lietu-vos ūkininkus ir peikė valdinin-kus. Už tai, kad anais laikais valdžia prieš ūkininkus išėjo, tai dëlto "draugas" Jukelis Lietu-vos valdžią išvadino barbariška ir šaukė: "Gelbėkite Lietuvos ūkininkus!" Ešą, Lietuvos ūki-ninkai už rugius turį gauti tiek, kiek jie nori.

Taipgi, Lietuva apgavusi ge-rus Amerikos lietuvių patrio-tus: ešą, jie pirkto Lietuvos pas-kolos bonus, už kuriuos niekad pinigų negaus. Mat, "draugas" Jukelis bendrovių šėrus sumaišė su bonais.

Po prakalbos buvo duodami klausimai ir diskusijos, bet kal-bėtojas į paduotus klausimus negalėjo atsakyti. Taip tai šitas Antano Bimbos brolių kermo-sius ir pasibaigė.

Patersonietis.

TIESIOGINĖ ESKKURSIJA I LIETUVĄ

Svedų Amerikos Linija, palaikanti nuolatinį susisiekimą tarp New Yorko ir Klaipėdos, per Gothenburgą, Svediją, keleivių patogumui ir šiais metais leis savo modernią motorlaivį "Gripsholm" į Klaipėdą. Š. A. L. kaip įvestas nuolatinis susisieki-mas tarp Amerikos ir Lietuvos, per Svediją, bent sykį į metus leidžia laivą iš New Yorko į Klaipėdą, per Gothenburgą, tuo laivu būna motorlaivis "Gripsholm", kuris yra 18,000 bruto tonažo, 23,600 tonų įtalpos, pas-tatytas 1925 metais. Šiais me-tais išplauks iš New Yorko ge-gužės 28 d. per Gothenburgą į Klaipėdą, nepersėdant, į Klaipėdą numatoma atplauks birželio 9 d. Kas gali būti malonesnio kelionė kaip įsėdus į laivą New Yorko ir iš to paties laivo išlip-ti Klaipėdoj. Tą dieną išplauks sekamos ekskursijos iš New Yorko laivai: J. Ambraziejaus, 168 Grand St., Brooklyn, N. Y., "Naujienu" 1739 S. Halsted St., Chicago, Ill., ir specialė Svedų Amerikos Linijos ekskursija į Lietuvą.

Antroji ekskursija išplauks tuo pačiu motorlaiviu "Gripsholm" iš New Yorko liepos 1 d. per Gothenburgą-Stockholmą į Klaipėdą. Keleiviai į Lietuvą iš Gothenburgo vyks traukiniu

NESVEIKI INKSTAI?

Puslė Erzinama? Nusilapinimas Apusinkintas?

Kun. Jonas rekomen-duoja Ki-retic Pilskeles (Tablets), kurios palengvins tokią skaudžią padėtį, taipgi strėnu skaudėjimą ir ne-migos naktis greitai palengvins. Kam ilgiau kankintis? Užsisakykit dėžutę Ki-retic Tablets šiandien. Nesiuskit pinigų. Užmokėsite paštorui \$1.25 kuomet pristatys vaistus. Išprikite šį skel-bimą ir pasiuskite šiandien į:

KI-RETIC CO., Dept. T.
529 Hudson St., New York, N. Y.

PAIEŠKOJIMAS

Stanislova Vilčinskaitė, paeinanti iš Popelionio, Lietuvoje, nori susizinti su Ossip Tsitovich. Rašykite: MRS. K. RODE, 1873 Second Ave., apt. 11, NEW YORK, N. Y.

Reumatizmas Sausgėlė

Nes ikankykite savę skaus-mais, Reumatizmu, Sausgėlę, Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukūmu, nes skau-dėjimai ant patalo paguldo.

CAPSLIC COMPOUND mosis lengvai prašalina virš-minėtas ligas; mums šiandien daugybė žmonių siūnčia padė-kavones pasveikę. Kaina 50c., per paštą 55c. ar dvi už \$1.05. Dukart tvirtėsnė 75c. Knyga: „ŠALTINIS SVEI-KATOS“ augalais gydytis, kai-na 50 centų.

JUSTIN KULIS

3259 South Halsted Street, CHICAGO, ILLINOIS.

Kas jau gavo SLA. Albumą — juo gėrisi. Jei dar neturite tos gražios knygos — užsisaky-kite.

— Patarkite savo draugams ir pažįstamiems prisirašyti prie Susivienijimo, nes tai yra di-džiausia lietuvių apdraudos ir pašelpo organizacija.

DIDELĖ ESKKURSIJA I LIETUVĄ

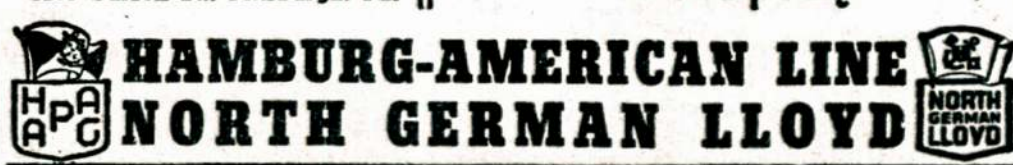
Rengia ir prižiuri LIETUVIŲ LAIVAKORČIŲ AGENTŲ SĄJUNGA AMERIKOJE

Populiariu Ekspresiniu Garlaiviu

EUROPA

Išplauks iš New Yorko GEGUŽĖS 3čia 1938

Greiti traukiniai prie pat laivo EUROPA Bremerhavene užti-krina patogią kelionę į Kauną ir Klaipėdą

Ilustruotas Pasaulis

turi virš 40,000 prenumeratorių

PLACIAUSIAI SKAITOMAS LIETUVOS S A V A I T R A S T I S

12—16 pusl. didelio formato

Amerikiečiai turėtų per „ILIUSTRUOTĄ PASAULĮ“ sekti savo tėvynės ir pasaulio gyvenimą

PRENUMERATA: metams du doleriai, pusei metų vienas doleris.

Adresas: „Ilustruotas Pasaulis“, Kaunas, Lithuania.

NĖRA LAIKO ATLANKYTI GIMINES?

Kuomet jūs norite pamatyti savo draugus ir gimines, bet negalite surasti laiko, darykite sekamą geriausią dalyką — atlatykite juos per telefoną. Greitesnio būdo, pasikeisti žiniomis ir sužinoti ar visi sveiki, nėra. Taipgi leiskite jūjų telefonui sutaupyti jums laiką ir žingsnius, pagelbstint pasirinkimą ir susipirkimą reikmenų bei atlikimui kitų patarnavimų.

NEW YORK TELEPHONE COMPANY

TELEFONUOKITE!